

Kasszazárás szezón után

Hát ez nem volt valami nagyszerű év. Mivel itt a vége, nyugodtan mondhatjuk: füss el vele, de ilyen többet ne legyen! Egész évben tartott a nyavalygás a buszpályaudvar és az uszoda körül. Senki nem értette, hogy az oly dinamikus és lendületes városfejlődés miként akadt el ezen a két építményen. Persze tudjuk, mi volt, csak nem értjük. Aztán jött az a lecsapó házi tornádó, amelynek végén minden idegen érezhette: tényleg ilyen a balatoni vihar, a semmi-ből jön egy perc alatt, s visz, amit lát. Mondjuk, most elvitte sok-sok szőlősgazda éves munkáját és reményét.

Ha nem is vihar, de valami égi csapás elvitte a remélt 300 milliárdot a balatoni fejlesztésről, s ezzel sokunk álmát tette tönkre, bár most újra van rá ígéret, hogy mégis meglesz. Ámbár ígéretekkel tele van a padlás.

Itt drágultak legjobban a nyaralók árai a fürdőhelyek közül, négyzetméterenként érte persze. Meg az a kínos hercehurca a motorostaláló körűl, amiből csak az érthetetlen, hogy változik meg azok véleménye ilyen gyorsan, akik egy héttel előtte még ellene voltak.

A tavaszi szép eredmények után a kézilabdacsapat sem remekel mostanában, erről sem tudjuk, mi az oka, de megmagyarázni azért tudjuk. A futballisták kieséséről már ne is szóljunk. De voltak olimpikonjaink Rióban, s lassan a magyar úszó-sport egyik fellelvára leszünk.

Persze ugyanilyen erővel sorolhatjuk a kétségtelen városfejlődés jeleit is, ki mit vett belőle észre, minek örült, mit használ már ma is. Kitüntették város főépítészt, lett díszpolgárunk, jó sok díjat besöpörtünk, nagyszerű volt az Anna-bál, három hétig megállás nélkül boroztunk, felvonult a jövő borászgenerációja, volt ám turisztikai fejlesztés bőven, és migráns sem láttunk a városban, pedig nagyon kíváncsiak voltunk rá, hogy néz ki.

Lehet, hogy még a végén nem is lesz igazam: ez egy jó esztendő volt. Félre az örökös magyar panaszkodással: éljen a 2016-os év Füreden!

Praznovszky Mihály

Megújul a zsinagóga épülete

Az állandó kiállítás a zsidó származású Nobel-díjas tudósokat mutatja majd be

Az úgynevezett EGT Alapok, Izland, Liechtenstein és Norvégia finanszírozásában, a Kulturális és természeti örökség program keretében, a Városi épített örökség pályázat segítségével 194 millió forintból újul meg a balatonfüredi volt zsinagóga épülete.

A támogatási intenzitás 95 százalékos, a szükséges önerőt, 9,7 millió forintot Balatonfüred Város Önkormányzata biztosítja. A jövő tavaszra elkészülő fejlesztés során egy modern, interaktív kiállítást alakítanak ki, emellett a régi épület kulturális rendezvényeknek ad otthont, ismertette a nyertes projektet dr. Bóka István polgármester.

A lapzártánkkal egy időben tartott projektnyitón elhangzott még, hogy az egykori zsinagóga épületében egyrészt egy modern állandó, illetve időszakos kiállítást alakítanak ki, másrészt

Az épület visszakapja szakrális funkcióját, továbbá időszakos és állandó kiállításoknak ad helyet

tást alakítanak ki, másrészt visszakapja szakrális funkcióját az épület.

A tervezett állandó kiállítás azon zsidó származású Nobel-díjas tudósokat mutatja majd be, akiknek munkássága mai életünkre is hatással van. Építészek, művészek, tudósok életművét, tevékenységét, amelyek az egyes közösségeket és azon túl az egész világot is előre vitték.

(Részletek a 3. oldalon.)

Díjazták a város legszebb kertjeit

Átadták az idei Virágos Balatonfüredért verseny díjait. Kétszáz nevező között, öt kategóriában hirdettek eredményt. Az év kertje díjat Török István kapta mediterrán jellegű udvaráért.

Az idén huszonegyedik alkalommal hirdette meg a város a népszerű környezetszépítő mozgalmat, amelynek keretében ezúttal is támogatott virágvásárlási lehetőséggel segítette a helyi lakosokat az önkormányzat. A tavalyinál lényegesen többen, 1280 magánszemély vette igénybe a támogatást. A versenybe végül 208-an neveztek be kerttel és balkonnal, ezenkívül 18 intézmény, néhány társasház és gazdasági társaság is részt vett a megmérettetésben.

Csizmazia György és Balaskó Péter személyében szakmai zsűri választotta ki a díjazottakat, idén is a kert, a balkon ápoltsága, hangulata és összhangja volt a legfőbb szempont.

– Soha ennyi kertet nem értékeltünk még, mint az idén. Azt

Az év kertje díjat Török István kapta mediterrán jellegű udvaráért

tapasztaltuk, hogy a tulajdonosok egyre nagyobb figyelmet fordítanak a kertjükre, teraszukra vagy éppen a házak előtti területekre.

Az idei évben különösen nehéz volt a kertek gondozása, a rendkívüli jégeső komoly károkat okozott, városszerte megtizedelte a növényzetet.

Akkora pusztítást végzett a vihar, hogy kénytelenek voltunk szeptemberre halasztani a zsűrizést – mondta Csizmazia György a Szent István téren rendezett díjátadón.

– Több mint húsz éve indult a mozgalom, amely igazán sikeres kezdeményezés, hiszen évről évre egyre többen csatlakoz-

nak hozzá. Fontos a városnak, hogy a családi házak tulajdonosai, az intézmények, illetve a vállalkozások vezetői egyaránt gondot fordítanak a környezetükre, egyre igényesebben ápolják a portájukat – mondta a díjátadón dr. Bóka István polgármester.

(Folytatás a 3. oldalon.)

TARTALOM

A legtisztább forradalom

1956. október 23-án a fiatalok hosszú évek óta tartó lelki és tudati rabszolgaságából szabadultak fel. Ez volt a legtisztább forradalom – mondta a füredi megemlékezésen mondott beszédeben Kovács István költő.

2. oldal

India alelnöke fát ültetett

Mohammad Hamid Ansari, az Indiai Köztársaság alelnöke látogatott Balatonfüredre. Az alelnök fát ültetett a sétányon, majd Rabindranath Tagore szobránál tisztelete jeléül rózsaszirmokat szórt szét.

2. oldal

SZOT-hajók a Balatonon

Hatvan éve alapították meg a SZOT sétahajózási cégét balatonfüredi központtal és telephellyel.

4. oldal

Egy „füredi” festőművész

Zombory-Moldován Béla festőművész (Munkács, 1885–Balatonfüred, 1967) az arácsi temetőben lelt végső nyughelyre.

7. oldal

Exkluzív Harley- fesztivál

Újratárgyalta a képviselő-testület a Harley-Davidson Európai Rally-fesztivál előző hónapban leszavazott támogatását. A grémium úgy döntött, mégis helyet ad a város a rendezvénynek.

– Civil és szakmai szervezetek kerestek meg azzal, hogy gondoljuk meg újra, a városnak érdemes-e támogatni a Balatonfüreden rendezendő Harley-fesztivált. Tisztában vagyunk azzal, hogy a rendezvénnyel kapcsolatban megosztott a közvélemény. Időközben annyi változás történt, hogy a Zákonyi utcái parkolóban tervezett beruházás miatt ezt a területet nem tudjuk biztosítani a szervezőknek – fogalmazott a rendkívüli ülésen Bóka István polgármester.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Az egyetlen igazi forradalom

1956. október 23-án a fiatalok hosszú évek óta tartó lelki és tudati rabszolgaságból szabadultak fel. Ez volt a legtisztább forradalom – mondta beszédében Kovács István költő.

– Az 1956-os magyarországi események voltak a világtörténelem egyetlen igazi forradalma, mert nem a szociális követelések, hanem az egyén és a közösség megnyomorított tudata miatt lázadt fel a társadalom – vélekedett a híres német filozófus, Hannah Arendt. Azt mondják, a forradalmakhoz általában a népesség 4–5 százaléka kapcsolódik, Magyarországon 1956-ban a lakosság 15 százaléka mozdult meg, mondhatni az egész ország, Budapest és a vidék is egyet akart – fogalmazott ünnepi beszédében Kovács István költő, történész.

A hagyományoktól eltérően ezúttal az Anna Grand Hotel dísztermében tartott ünnepségen a szónok felidézte a hatvan évvel ezelőtti történeteket, kiemelve, hogy rendkívüli céltudatossággal ment szembe a társadalom a magát mindenhatónak tartó diktatúrával.

– 1956 októberében a mosolyok országa volt hazánk, majd pár nap leforgása alatt Budapest terei szinte temetőkké váltak. A csönd a leghitelesebb emlékezés. Ha méltók vagyunk rá, akkor kirajzolódhat a mi arcunk is, a Rákosi-címertől megfosztott, lyukas zászló mögött felsejlő

történelmi tett szereplői között. Mindig csöndben ünnepeljünk, de mosolyogva – zárta beszédét a szónok.

Az ünnepség elején Oberfrank Pál szavazta el Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról című versét, majd a Magyar Állami Népi Együttes fér-

fi tánckara és zenekara adott műsort.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából többnapos program-sorozattal emlékezett meg a város a történelmi eseményekről. Könyvbemutatók követték egymást, a Balatonfüred Váro-

sért Közalapítvány kiadásában megjelent helytörténeti könyv Füred és Arács az 56-os forradalomban betöltött szerepét taglalja, de bemutatták Illyés Gyula 1956. október 24. és 1957. január 31. között írt feljegyzéseit tartalmazó, fényképekkel gazdagon illusztrált, frissen kiadott naplóját is.

Az Atlantisz sorsára jutotunk című kötetet az író lánya, Illyés Mária és Kodolányi Gyula költő, irodalomtörténész mutatta be az érdeklődőknek.

– Apám naplójegyzeteit véletlenül találtuk meg két évvel ezelőtt a padlásunkon, egy újságpapírba csomagolva. Edesanyám sem tudott róla, hiszen a nyolckötetes Illyés-naplókból ez az időszak hiányzik. A napló hamisítatlan képet ad a forradalomról, száz nap történesein

keresztül követhetjük nyomon, apám miként vélekedett az eseményekről. A könyv hitelessége többre tehető – fogalmazott Illyés Mária, aki hozzátette, a forradalom leverése után Illyés Gyula idegrendszere összeroppant, több hónapon át kórházban kezelték.

Az 50. évforduló alkalmából felavatott Bibó István-szobrot a politikus fia, ifj. Bibó István koszorúzta meg. A megemlékezést követően a művészettörténéssel, nyugalmazott gimnáziumi igazgatóval Szócs Géza beszélgetett.

Dr. Bibó István az esten hangsúlyozta: sajnálattal látja, hogy az a higgadt, mértékadó, demokratikus hang, amelyet apja képviselt, kiveszett a hazai közéletből, és a politikusi pálya erősen devalválódott.

Martinovics Tibor

Két évtized a városért

Molnár Judit, Hári Lenke és Gubicza Ferenc

Ha az elmúlt húsz év könyvkiadását nézzük, az alapítvány születésnapján már túl van a 78. helytörténeti kiadvány megjelentetésén a Balatonfüred Városért Egyesület. Teszik mindezt magánszemélyek, cégek támogatásával és a pályázatok segítségével társadalmi munkában – hangzott el a születésnap ünnepségén.

A Balatonfüred Városért Közalapítvány albumai, könyvei iránt ma már országos az érdeklődés. Emellett az elmúlt két évtizedben emléktáblákat, szobrokat avattak, és kiadói a Tempevölgy című folyóiratnak

is. A huszadik születésnapon közösen ünnepeltek az alapítvány vezetői, a kuratóriumi tagok, a könyvek szerzői és több támogató is.

A könyvtárban tartott ünnepségen Molnár Judit, az egyesület elnöke elismeréseket adott át. Kulturális nagyköveti címet kapott Gubicza Ferenc, az egyesület alapító-elnöke, Madarász Lajos, a Veszprém Megyei Levéltár nyugalmazott igazgatója és Wöller István malomtörténeti kutató. Az oklevél mellett az elismerésben részesülők átvehették az egyesület érdemérmét is.

Csorba Kata

Kábítószer- gyanús anyagot találtak

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság büntügyi és rendészeti osztálya összehangolt akciót hajtott végre a város több pontján. Október 25-én egy időben három helyszínen tartott házkutatások során a rendőrök kábítószer- gyanús anyagokat foglaltak le, melyek további szakértői vizsgálat tárgyát képezik. Az akció során egy nőt és három férfit állítottak elő a Balatonfüredi Rendőrkapitányságra, ahol gyanúsítottként hallgatták ki őket, valamint közülük két főt őrizetbe vettek. A Balatonfüredi Rendőrkapitányság egy személy ellen kábítószer-kereskedelem büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, három személy ellen kábítószer birtoklása vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított eljárást.

BFN

Körözött férfi

A Szolnoki Járásbíróság végzése alapján körözték azt a törökszentmiklósi férfit, akit a körzeti megbízott október 19-én fogott el Füreden. Sővári Attila címzetes rendőr főtörzsszázlós Balatonfüreden igazoltatta a 22 éves B. D. törökszentmiklósi lakost, akinek a Törökszentmiklósi Járási Hivatal körözését rendelte el a Szolnoki Járásbíróság végzése alapján. A rendőr járőrtársával a körözött személyt elfogta, és a Balatonfüredi Rendőrkapitányságra állította elő. A férfit a Törökszentmiklósi Rendőrkapitányság járőrei az illetékes büntetés-végrehajtási intézetbe szállították.

BFN

India alelnöke Füreden

Mohammad Hamid Ansari, az Indiai Köztársaság alelnöke látogatott Balatonfüredre. Látogatása alkalmával rózsaszirmokat szórt a Tagore-szobornál, és az indiai hagyomány szerint fát ültetett a sétányon.

– Boldog vagyok, hogy éppen Tagore kilencven évvel ezelőtti látogatása után itt lehetek. Tagore érdeme, hogy Magyarország számára ablak nyílt Indiára. A két ország közötti kapcsolat ma már többdimenziós, a politikai és kulturális együttműködés mellett az emberek közötti személyes kapcsolat is meghatározó. Ez a faültetés még szorosabbá teszi a kapcsolatot – fogalmazott Mohammad Hamid Ansari, aki hi-

vatalos magyarországi útja során tett látogatást Balatonfüreden.

– Tagore 1926-ban járt Balatonfüreden, gyógyulását követően, hálája jeléül hársfát ültetett itt. Neki köszönhetjük a város emblemikus ligetét és az egyedülálló hagyományt, a faültetést. India olyan ország, amelyet csodálunk, olyan nagyhatalom, amellyel kockázat és veszély nélkül lehet barátkozni – mondta Bóka István polgármester a Tagore sétányon, kiemelve, hogy idén tavasszal a bengáli hindu költő szülővárosában, Calcuttában egy magyar szobát rendeztek be.

Mohammad Hamid Ansari – az ősi indiai hagyományt követve – fát ültetett a sétányon, majd Rabindranath Tagore szobránál tisztelete jeléül rózsaszirmokat szórt. A népes delegációval érkező alelnök füredi programját sétahajózással zárta.

India több köztársasági elnöke, majd közismert miniszterelnök asszonya, Indira Gandhi is tisztelgett már Balatonfüreden Tagore emlékének egy-egy fával. A világhírű költő 1926-ban, gyógyulásának emlékére ültetett fát, tettét a régi indiai legenda motiválta, miszerint, ha a fa gyökeret ver, ültetője sokáig élni fog, hogy láthassa megújuló hajtásait.

„Ha nem vagyok többé a földön, ó fám, susogtasd tavasszal megújuló leveleidet az erre vándorlók felett: a költő szeretett, míg élt” – írta.

A költő emlékfája és szobra körül liget alakult ki az elmúlt évtizedekben.

Martinovics Tibor

Piacokon, vásárcsarnokokban ellenőriz a NAV

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatóságának munkatársai a következő hetekben a megye területén működő piacokon, vásárcsarnokokban tartanak ellenőrzési sorozatot. Az akció célja a számla- és nyugtaadás, a pénztárgépek használatának, valamint az alkalmazottak bejelentésének vizsgálata. Tapasztalataink szerint gyakori, hogy a nagy forgalmat kihasználva az adózók elmulasztják a vásárlásról a bizonylat kiállítását, és sok esetben az alkalmazottak bejelentése is elmarad.

További cél a jogkövető magatartás elősegítése, az adózási szabályok betartása, valamint azoknak az adózóknak a kiszűrése, akik azért, hogy nem adnak számlát vagy nyugtát, tisztességtelen előnyhöz jutnak a jogkövető adózókkal szemben, és megkárosítják az állami költségvetést.

Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatóság

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város
Önkormányzatának
havi lapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Fejléc: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai előkészítés: FW Design. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36(30)216-1768. A szerkesztőség jogának tekintti az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

PROGRAMOK

NOVEMBER 18., PÉNTEK

Vaszary Galéria
18.00 Élő MúzeumCafé 88.
Képek és kultúra / Rippl-Rónai és Balatonfüred

Rippl-Rónai József útja Párizstól Kaposvárig, a Földközi-tengertől a Balatonig alcímmel 2017. január 8-ig látogatható kiállítás a balatonfüredi Vaszary Galériában. Nemcsak a festő és a hely kapcsolatáról, hanem a városnak a hazai kultúrában betöltött szerepéről és lehetőségeiről is kérdezzük vendégeinket.

A beszélgetés résztvevői:
Plesznivny Edit művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria festészeti osztályának vezetője, a kiállítás kurátora.

Zoób Kati divattervező, a magyar kultúra nagykövete

Cserép László, a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal művelődési, oktatási, sport- és idegenforgalmi osztályának vezetője.

Moderátor: Martos Gábor, az Élő MúzeumCafé-beszélgetések főszervezője

A beszélgetés megtekinthető lesz a www.muzeumcafe.hu weboldalon.

A program a kiállításokra szóló belépőjeggyel látogatható.

NOVEMBER 19., SZOMBAT

Borcsa Étterem

11.00 Gábli
Irodalmi gáblferrüstk a Hamvas Béla Asztaltársaság szervezésében

„Hasadnak rendületlenül légy híve...”
Magyar gyomirodalom Krúdytól Hamvasig

A gábli fővédnöke és a menüsor tervezője: Vinkó József, a Magyar Konyha főszervezője

Az ételeket megalkotja és tálalja: Varjú Viktor, a Vendéglő a Kisbíróhoz séfje

Közreműködnek: Tóth Loon és Szűcs László színművészek, valamint Pingiczer Szilárd zongorista

Jegyár: elővételben 5000 Ft/fő, helyszínen 6000 Ft/fő

Információ: +36(87)581-257, +36(30)592-6702

NOVEMBER 20., VASÁRNP

Arácsi Népház

16.00 Vasárnapi vizi

NOVEMBER 24-DECEMBER 18.

Villa advent

NOVEMBER 24., CSÜTÖRTÖK

Kisfaludy Galéria

14.30 Mire gondolsz? – kortárs gyermekirodalmi antológia

A Tempevölgy folyóirat tavaszi rajzpályázatának eredményhirdetése és a díjazott rajzokat tartalmazó könyv bemutatója. A bemutatón kiállítás nyílik a pályázatra beérkezett alkotásokból.

NOVEMBER 25., PÉNTEK

Római Katolikus Plébániatemplom

17.00 Betlehemállítás

a Reformkori Hagyományörzők Társasága szervezésében.

NOVEMBER 25-DECEMBER 17.

Vaszary Galéria

A Pinter Galéria adventi aukciója

NOVEMBER 26., SZOMBAT

Vaszary Alkotóműhely

10.00–13.00 Adventi készülődés

Jegyár: 600 Ft/fő, családi (4 főtől) 1800 Ft.

Arácsi Népház

10.00 Adventi kézműves foglalkozás

Információ: Törőné Horváth Ilona

+36(30)378-1231, +36(87)788-456

Anna Grand Hotel

Díszterem

18.00 Érdi Tamás zongorakoncertje

Jegyár: 2500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1500 Ft/fő

A Balatonfüredi Komolyzenei Esték koncertsorozat része.

NOVEMBER 27., VASÁRNP

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

16.00 Advent fényei

NOVEMBER 27., VASÁRNP

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

16.00 Advent fényei

DECEMBER 3., SZOMBAT

Vaszary Galéria

15.00–16.00 Tárlatvezetés gyermekeknek

Balatonfüredi Tourinform

Iroda

10.00–14.00 Barkács Kuckó

Levendulás Bütyköldé a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület szervezésében.

DECEMBER 6., KEDD

Kisfaludy Galéria

10.00 Adorján tortája – A Katáng zenekar koncertje

A koncerten a gyermekek találkozhatnak a Mikulással.

Jegyár: 1000 Ft/fő, családi jegy (4 főre) 3200 Ft

DECEMBER 9., PÉNTEK

Református Általános Iskola Balatonfüred

17.00 Az iskola épületének fényfestése

DECEMBER 10., SZOMBAT

Vaszary Galéria

15.00–16.00 Tárlatvezetés gyermekeknek

Balatonfüredi Tourinform

10.00–14.00 Barkács Kuckó

Adventi gyöngydiszkek készítése a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület szervezésében.

Arácsi Népház

14.00–17.00 Téli, karácsonyi kézműves foglalkozás

Információ: Törőné Horváth Ilona

+36(30)378-1231, +36(87)788-456

DECEMBER 15., CSÜTÖRTÖK

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

18.00 Ghymes-koncert

A műsor a karácsonyi misztériumot mint ünnepet, közösségteremtést, hagyományt és az ezekben született újat járja körül.

Vendég: Balatonfüred város iskoláinak gyermekkórusai

Jegyár: 2000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1000 Ft/fő

DECEMBER 16., PÉNTEK

Vaszary Galéria Kert

16.00 Városi karácsonyfaünnep

A város karácsonyfájával, valamint az iskolák által feldíszített fákkal ünnepi díszkiállításba öltözik a Vaszary Galéria kertje.

Közreműködik az Eötvös Loránd Általános Iskola Gyermekkórusa. Vezényel: Szűcsné Sallai Margit kamary

Szeretettel várjuk: a gyermekeket forró kakaóval, a felnőtteket forrált borral kínáljuk.

DECEMBER 17., SZOMBAT

Vaszary Galéria

10.00–13.00 Tárlatvezetés gyermekeknek

DECEMBER 18., VASÁRNP

Római Katolikus Plébániatemplom

16.00 Felnőtt kórusok karácsonyi hangversenye

DECEMBER 2-3.

Városi Helytörténeti Gyűjtemény, Pálóczi Terem

Jókai-konferencia

11.00 A Jókai-konferencia megnyitója

18.30 A 2015. évi Kisfaludy-konferencia előadásából összeállított tanulmánykötet bemutatója

A konferencia szervezője a Tempevölgy folyóirat.

DECEMBER 6-10.

Lipták Gábor Városi Könyvtár

Gyermekkönyvhét

Információ: www.bfured-konyvtar.hu

DECEMBER 18., VASÁRNP

Arácsi Népház

Arácsi karácsony

Információ: www.balatonaracs.hu

DECEMBER 27., KEDD

Téli szüneti túra a Tekergő klubbal,

információ: Törőné Horváth Ilona

+36(30)378-1231, +36(87)788-456

DECEMBER 29., CSÜTÖRTÖK

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

20.00 Neoton-szuperkoncert

Információ: www.balatonkozpont.hu

DECEMBER 31., SZOMBAT

Arácsi Népház

Arácsi szilveszter

Információ: www.balatonaracs.hu

Megújul a zsinagóga

(Folytatás az 1. oldalról.)

A tárlat nem a szomorú múlt-ra való emlékezést állítja középpontba, hanem a zsidóság és a mindennapi élet kapcsolatát mutatja be. Külföldi példákat is alapul véve a kiállítás arra törekszik, hogy a legújabb informatikai elemek használatával komplex élményt nyújtson a látogatóknak, minden korosztály megtalálja a maga számára érdekes tartalmat.

Érintőképernyős számítógépek, hangpultok, interaktív kivetítők és asztalok, kreatív makettek, a legmodernebb múzeumpedagógiai foglalkoztató elemek, rajzoló-, illetve játéksarok várja majd az érdeklődőket. Az úgynevezett hangpontok segítségével magyarul, angolul, németül és héberül is „beszél” a tárlat, sőt a technika révén különböző dokumentu-

A II. világháború után a hajógyár tulajdonába került az épület, amely garázsaként használták azt (fent), balra a látványterv egy részlete

mok és könyvek között is lapozgathatunk.

A régi templomépülethez hozzáátoldott új szárnyban a felső szinten a zsidóság tudományos és technikai kultúráját bemutató interaktív kiállítás lesz. Az alsó térben pedig egy iskolai osztályt is befogadni képes, többcélú múzeumpedagógiai helyiséget alakítanak ki. Itt vitések és különböző, a kiállításához szervesen kapcsolódó kreatív játékok is lesznek.

A templomteret alkalmanként istentiszteletre is használ-

ják majd. A szakrális funkcióra az egykori templomi berendezésre utaló installáció emlékeztetne, amelyet az új előcsarnok és a hajdani templomterem között helyeznének le. A vitrinszerűen kialakított toraszekrény jelezne, hogy egykor itt zsinagóga működött – tájékoztatott a tervekéről dr. Olti Ferenc szakmai tanácsadó.

Az 1855 és 1944 között zsinagógaként működő épület első írásos említése 1267-ből való, amikor egy pápai oklevél tanúsága szerint a tihanyi bencések-

hez tartozó Szent Margit-kápolna állt itt. 1333-ban János papot, majd 1394-ben Füred papjaként Antal papot említik az összeírások, oklevelek, de 1550-ben a plébánia – valószínűleg a török pusztítás következtében – már nem szerepel a feljegyzésekben. 1710-ben a reformátusok építik újjá, 1726-ban meghosszabbítják kelet felé az épületet, jellegzetes cseh süvegboltozata is akkor készül – írja a műemlékről szóló szakmai összefoglalójában Tóth Györgyi történész és László Csaba régész.

Díjazták a legszebb kertek gazdáit

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az év kertje díj:

Török István

Igényes, mediterrán hangulatú, eldugott kert, amelyben precízen válogatták össze a növényeket. Az udvar legkülönlegesebb növénye az eredetileg Japánból származó, örökzöld cserje, a kamélia, amely igen ritkának számít ezen a tájon. Kifogástalan állapotú és hangulatos a kertben álló tavacska is – jellemezte a győztes kert Csizmazia György.

– Négy éve alakítgatjuk az udvart. Nem titok, szakmai kérdésekben egy kertész véleményét is kikérjük, ő sokat segített nekünk. A növények egytől egyig Olaszországból származnak, ez lett a hobbink, hogy egy szép, megtervezett környezetet teremtsünk magunk-

nak. Szerencsénk volt a jég-esővel, mert a ház megvédte az udvart, még a gránátalmánk is termett. Nagyon meglepődöttünk az elismerésen, rendkívül boldogok vagyunk, hogy a zsűri értékelte a kertünket – válaszolta a balatonfüred.hu kérdésre Török István.

Családi ház kategóriában elismerésben részesült:

Fuchs Anikó
Németh István
Horváth Lajos

Erkélyével, teraszával elismerésben részesült:

Murai Mária

Vállalkozás kategória győztese:

Kistérségi Ellenőrzési Központ Kft. (Majláth Konrád Konstantin)

Intézmény kategória győztese:

Ferencsik János Zeneiskola

Jöhetnek a motorosok

(Folytatás az 1. oldalról.)

Egyszeri, a hagyományos alsóörsi Harley-fesztiváltól független rendezvényről van szó, amely komoly bevételt jelentene a városnak. A Gyógyterre csupán különleges, esetenként muzeális értékű motorok kiállítását tervezik a fesztivál szervezői, ami nem járna semmiféle zavaró hanghatással – derült ki az előterjesztésből.

Ujhelyiné Károlyi Krisztina úgy fogalmazott, nem lát változást az ügyben, ezért továbbra sem tudja támogatni a rendezvény megszervezését.

A képviselők közül viszont többen is érveltek a fesztivál megrendezése mellett, így tett **Molnár Judit, Nagy Jenő és Szalai Gábor.**

Pálffy Sándor, aki a legutóbbi ülésen ellenérzéseit fogalmazta meg, úgy vélekedett, aggályai ugyan nem változtak, de ennek ellenére ezúttal megszavazza az előterjesztést, mert rossz képet alakítana ki a városról a fesztivál ismételt elutasítása. **Pálffy**

Károlyné a településfejlesztési bizottság elnökeként pedig azt hangsúlyozta, megnyugtató számára, hogy a Zákonyi utcai parkoló nem része a fesztiválnak, mert a 2017-es vizes világbajnokságra való felkészülést mindennél fontosabbnak véli a bizottság.

A képviselő-testület végül két ellenszavazat mellett úgy döntött, támogatja a fesztivál megrendezését.

A Harley-Davidson Európai H. O. G. Rally szervezői keresték meg a várost azzal a kéréssel, hogy 2017-ben, június 8–11. között Balatonfüreden rendezhessék meg a találkozójukat. A rendezvény európai szinten is a prémium kategóriába tartozik, évről évre új helyszínen tartják, az elmúlt években voltak Cavallinóban, Barcelonában, Monte Gordóban, a Garda-tónál, Luganóban és Rómában. A testület szeptemberi ülésén hosszabb vita után végül elvetette a fesztivál megrendezését.

Martinovics Tibor

SZOT-hajók a Balatonon

Hatvan éve alapították meg a SZOT Sétahajózás céget balatonfüredi központtal és telephellyel. A SZOT-elnökség határozata értelmében a SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság 1956. május elsején hozta létre az egységet, amely a rendszerváltozás után, 1996 júniusában szűnt meg, miután az üdülők-höz hasonlóan a SZOT Sétahajózás hajóparkját is privatizálták.

**A SZOT sétahajós találkozó résztvevői, guggolnak: Sándor István, Nagy Imre, Dobos Attila. Elöl állnak, balról jobbra: Szilágyi Miklós, Szűcsné Margó, Sörös Géza, Bácsi Gábor, Angyal Imre, Vörösné Zsuzsa, Székely Kálmán, Lázár Zoltán, Törtei Géza, Szelle Zoltán, hátul: Barta Imre, Csériné Dóra, dr. Paál Sándor, Németh Imre, Szűcs Tamás, Ráday Attila, Szénási László, Varjú Kálmán, Szánti Kálmán, Lukács László és Mocsán Ferenc. A képről hiányzik Tátrai István, Cson-
tos Sándor, Gombos László, Jóna Sándor és Peinlich Béla**

(Forrás: Szelle Zoltán)

Az évforduló kapcsán meg kell emlékeznünk a Balatonfüreden a Blaha utca 9. szám alatt működő SZOT Sétahajózási Központról, mely dolgozóinak negyven évig biztosított munkahelyet, megélhetést. A hajók közül többen később a magyar belvízi és tengeri hajózásnál elhelyezkedve kamatoztatták tudásukat.

A Sétahajózási Központ feladatát alapvetően az határozta meg, hogy a Balaton mellett az egyre nagyobb létszámban szervezeten üdülő magyarok és külföldi vendégek sétahajóztatását, vitorláztatását biztosítsa. Ezeket az 1–2 órás, fél- és egésznapos hajós programokat a tó körüli SZOT-üdülők kultúros idegenvezetői szervezték, biztosítva az utaslétszámot.

A megalakuláskor, Baán Barnabás vezetése idején a sétahajós flotta 13 hajóból állt. Ezek a 45 személy befogadású Béke, a 30 személyes Galyatető és Lillafüred, a 6 személyes

Alumadár és a 9 darab, egyenként 12 személyes, vastestű 50 nm-es vitorlás (Csillebérc, Esthajnal, Göncöl, Kékcseri, Kékmadár, Napfény, Rege, Sarkcsillag, Vándormadár néven) volt. A képzett személyzettel ellátott hajók teljes befogadóképessége ekkor 219 fő volt. A hajók karbantartását kezdetben a boglári kikötőben a lellei SZOT-üdülők karbantartói végezték. Majd miután a Hajózási Felügyelet előírta, hogy az évenkénti ellenőrzéseket, javításokat csak az arra szakosodott szakemberek végezhetik, a hajók bérleti formában átkerültek a Balatonfüredi Vasas Sport Club kikötőjébe, és ez így is maradt 1996-ig. A nyári időszakban a hajók kikötője az

MHRT, majd a Bahart füredi kikötője volt. A karbantartásokat Balatonfüreden először a szomszédos hajógyár szakembereivel végeztették el. Az 1957-es szezonban Czurda János vezette a hajózási egységet, majd 1958-ban Németh Gyula vette át az irányítást. Az ő ideje alatt tovább bővült a hajópark, és 1960-ban a SZOT Szanatórium területén kialakításra került egy javító-raktározó műhely, ahol egy nem hajózó motorszerelő a hajógépész képzésükkel együtt tartotta karban a hajókban lévő motorokat. Az üdültetés növekvő forgalma miatt 1959-ben az aligai párt-üdülő átadta a Ludas Matyi nevű, 20 személyes, motoros hajót, a balatonörszödi Minisz-

tertanács Üdülője pedig az Őszöd nevű, 45 személyes, motoros vitorlást.

A köztudatban a kétárbócosokról több téves információ kering. A cikk tényszerűségének alapja egy mai is élő hajómérnök elbeszélése, aki Gux István mellett a vitorlások tervezésének, gyártásának a váci Dunai Hajógyár főkonstruktőr-helyetteseként volt a részese.

A háború után fejlődésnek induló hazai iparnak és ezen belül a hajógyártásnak is fontos szerepet szánt a Kohó- és Gépipari Minisztérium. A KGM Hajóipari Igazgatósága létrehozott egy központi tervezőirodát, melynek vezetésével Hankóczy (Benacsek) Jenő bízták meg, aki korábban a Balatoni Hajózási Rt. vezérigazgatójaként a füredi hajógyár igazgatója is volt. A tervezés 1954 tavaszán kezdődött el, és 1956 elejére elkészült a 15 darab alu-, illetve vastestű vitorlás. Az eredetileg kétárbócos, fa Lillafüred is ekkor készült. A vitorlásokat a nyugati országokba irányuló exportra szánták és prototípusnak készültek. Ebben a programban kapott feladatot Vácott a Dunai Hajógyár mint a hazai alumínium alapanyag felhasználója, a vitorlás hajók gyártásában jártas Balatonfüredi Hajógyár és a Csepel Autógyár mint a dízelmotorok gyártója. A gyártás idején Hankóczy már a Dunai Hajógyár főkonstruktőre és főmérnöke volt. Az 1956-os

A Pelso (ex-Béke), az Őszöd és a Phoenix (ex-Galyatető) vitorlás a HVC kikötőjében (Forrás: Nagy Imre)

A SZOT Hajózási Balatonfüred asztali lobogója (Forrás: Szelle Zoltán)

őszi események után ez a program nem folytatódott, addig csak Svédországba sikerült egy darab vitorlást eladni.

Visszatérve a Sétahajózási Központhoz, az üdülőhelyek további fejlődése további hajók üzembe állítását tette szükségessé. Így 1967-ben a MHRT-től átvételre került a Vácott gyártott, Szabadi nevű, 150 személyes vízbusz, majd 1968-ban az MHD-től a Katamarán nevű, kéttestű, 30 személyes, motoros vitorlás, az 1974-ben vásárolt, Gagarin nevű, 45 személyes, motoros hajó és szintén az MHD-től vásárolt Ezüstlád nevű, 12 személyes, műanyag, motoros vitorlás. Hatósági előírás szerint ebben az időszakban a sétahajós flotta kiegészítésre került egy Hableány II. nevű műanyag motorcsónakkal. A hajópark befogadóképessége így 476-ra bővült, de a vendég-létszám további növekedése megkívánta, hogy a központ

további hajók biztosításáért a MHRT Balatoni Hajózási Leányvállalatával kössön megállapodást. Így nyílt lehetőség arra is, hogy az újonc hajósok Siófokon tudjanak kettős szakképzéseket (gépész, hajóvezető) szerezni.

1968 és 1981 között a velen-
cei-tavi hajózás is a füredi központ részlegeként működött. 1980-ban nyugdíjazás következtében Barta Imre vette át a hajózási egység vezetését, aki 1986-ban tovább bővítette a hajóparkot a BKV-tól megvásárolt használt, százzemélyes hajóval, mely a hajógyárban elvégzett átalakítás után hetven-személyes lett, és Tihany II néven szelte a balatoni habokat. A meglévő hajópark teljes utasbefogadó képessége ekkor 507 volt. Ebben az időben egyre sürgetőbbé vált egy önálló telephely és kikötő kialakítása, mely a hajógyár szomszédságában a terület megvásárlásával el is kezdődött, de néhány „kapavágás” után a további munkálataira már nem került sor.

A telephely szűkössége miatt a központ már 1990 előtt megvált 5 vitorlástól, majd a maradék 14 hajót is értékesítették.

Hatvan év távlatában elmondható, hogy a Sétahajózási Központ az átlag harminc állandó hajózó személyzettel és hat irodai dolgozóval közel négy évtizeden át példamutatón megoldotta az időnként 130–140 ezer utaslétszámú üdülővendég hajóztatását, hagyományt teremtve a balatoni sétavitorlázatnak, amiért köszönet illet minden egykori állandó és időszakos sétahajós kollégát.

(A cikk szerzője 1984–89 között a Sétahajózási Központ műszaki vezetője volt.)

Szelle Zoltán

A vezető ötösből három

Szeptember 20-án hajózik – egykoron és többen még ma is – lelkes csapata találkozott az újjáépített Hungaria Yacht Club kikötőjében. Az ötletgazda Szilágyi Miklós, a Yachtparty Hajózási Vállalkozás vezetője volt, aki egyúttal az alutestű, 36 személyes, Phoenix nevű kétárbócos motoros vitorlás tulajdonos-kormányosa is. Ebbe a szervezésbe bevonta további kettő, szintén kétárbócos vitorlás tulajdonosát, a Hungaria Yacht Clubot (HYC) képviselő és egyúttal nagyszerű házigazda Andorka Rudolfot, akinek pár éve tulajdonába került az alutestű, 45 személyes, Pelso nevű motoros vitorlás. A hajó egy részét az előző tulajdonos dr. Bódis István újtotta fel, aki maga is részt vett a találkozón. A harmadik szervező pedig Rest Bulcsú volt, az Árbócfény Hajózási Kft. vezetője, aki az Őszöd nevű, vastestű, 45 személyes, motoros vitorlás tulajdonos-kormányosa. Az előbb említett három motoros vitorlás jelenleg is a Balaton öt legnagyobb utasbefogadó képességű vitorlásai közé tartozik. Itt kell megemlíteni a másik kettőt, melyek a Balatoni Hajózási Zrt. tulajdonában vannak. Ezek az alutestű Szaturnusz és a vastestű Uránusz motoros vitorlások.

A hatvan éve történt alapítás emlékére rendezett hajóstalálkozó elengedhetetlen feltétele volt a – három nagy vitorlason egykoron szolgálatot teljesítő – még élő hajósok felkutatása. Ebben a munkában segített a Sétahajózási Központ egykori vezetője, Barta Imre és Nagy Imre hajóvezető. A hajóstalálkozóra így 28 egykori sétahajós dolgozót sikerült összeverbuálni. A baráti, jó hangulatú rendezvény a beszámolókkal kezdődött, amikor is az új tulajdonosok a három vitorlás elmúlt húszévi eseményeit osztották meg a régi hajósokkal. A finom ebéd után két hajóval kivitorlázunk a Füred előtti vízterületre, majd az egyórás sétavitorlázás után a társaság összeállt egy csoportkép készítésére, és megállapodtunk abban, hogy hagyományt kellene teremteni hasonló találkozókkal. Ezúton is elismerés és köszönet illeti a szervezőket.

Balatonfüredi fotósok kiállításán

Négy helyi fotós munkáit ismerhette meg a közönség az Arácsi Népházban, ahol a Balatonfüred és Környéke Múzeuma Művészeti Egyesület szervezésében ezúttal Hódos Józsefné, Fritz Béla, Gazsi József és Nagy Sándor mutatkozik be. A tárlat nem kötődött egyetlen témához sem, a képek vegyesek, legtöbbjük most láthatják először az érdeklődők. A kiállítást Szabó László szobrászművész nyitotta meg

Fotó: Gazsi

Pálffy Károly és az ezerarcú Balaton

Több mint ötven festménnyel várta a látogatókat a füredi polgármesteri hivatalban Pálffy Károly festőművész kiállítása. A képek háromnegyede új, néhány képet újrifestett a művész, de van, ahol a hangulatot változtatta meg. Hiszen a Balatonnak ezer arca van, mindig változik. Ami nem változik, az Pálffy Károly érzelmi kötődése a tájhoz, ennek jegyében készültek el a hivatalban egy hónapig látható festmények. A megnyitón Balla Emőke, a Napló újságírója méltatta a művész munkásságát

Fotó: Gazsi

LEVÉL AZ OLVASÓNAK

Hétköznapi átverések

A mai fiatalságnak már semmiféle emléke nem lehet arról, mi is az az iskolai takarékbetétkönyv. Egy összehajtott, hosszúkás papírlapról van szó, amit, ha szétnyitott az ember, belül négyzethálós felosztást láthatott: ezekbe a kockákba kellett beragasztani az iskolában vásárolható takarékbélyegeket. A címletekre pontosan már nem emlékszem, talán 10 forintos volt a legmagasabb, mi a lehetőségeinkhez mérten egy-, néha kétforintos bélyeget vásároltunk. Aztán, ha közeledett a tanév vége, az dupla örömmel járt: vége volt az iskolának, hurrá, itt a nyári szünidő! S a másik: a takarékkönyvvvel a kezünkben vonulhattunk a postára kiváltani a pénzünket, amire némi kamatot is kaptunk. Ez volt ám az igazi boldogság! Milliomosnak éreztük magunkat azzal a 40–50 forinttal, ami év végére összegyűlt.

Mindez azért jutott eszembe, mert a minap pórul jártam. Tudjuk, manapság a fentihez hasonló pénzügyi tranzakciókat a bankok bonyolítják, mindenféle módon csábítva a polgárokat, mondván, csak náluk érdemes elhelyezni a pénzünket – és akkor következnek az ilyen-olyan ígéretek a kamatszázalékokat illetően. Egy kisebbfajta, itthoni beruházásra készülődve úgy gondoltam, a legjobb, ha nyitok a bankban a meglévő folyószámlám mellett egy másikat, s oda havonta átutaltatok egy kisebb összeget, ami a kellő időben a kellő mértékűre fog gyarapodni, s a tervezett vásárlásnak nem lesz semmi akadálya. A bankban látszólag örömmel újságolták, hogy a legjobbkor jöttem, mert egy akció következtében költségmentesen nyitnak nekem egy ilyen számlát, bár a kamat a betett összegre meglehetősen csekély. Oda se neki, gondoltam, úgysem nagy összegekről van szó, s egy év múlva úgyis fölhasználok az összegyűlt pénzt.

Eltelt az egy esztendő, elballagtam a bankba, hogy kivegyem az engem megillető összeget. A kedvesen mosolygó hölgy közli velem, hogy mennyi pénz van a számlámon. A kamat mennyisége valóban csak névleges, de ez nem zavart. Az viszont fölöttébb: a pénzfölvétel díja akkora volt, hogy kevesebbet kaptam vissza, mint amennyit betettem. Tetszik ezt érteni? A bank majd' egy évig használta a pénzemet, s ezért az volt a köszönet, hogy az eredetileg betett pénz végösszegéből még le is csípett magának valamennyit. Hát, köszönöm szépen! Nekem ezután már mondhatnak akármit, maradok az íróasztalfióknál, esetleg még a párnaciha is szóba jöhet, mert akkor legalább azt garantáltan visszkapom, amit oda betettem.

Bizonyára többen ismerik azt a történetet, amiben a háború borzalmai elől Amerikába kivándorolt Kohn bácsi évtizedek múltán először látogat vissza Budapestre. Mivel elfogyott a cigarettája, a repülőtérén odamegy az automatahoz, bedobja a pénzt, meghúzza a kart: semmi. Ismét bedobja a pénzt, megint semmi. Csóválja a fejét, de tesz még egy harmadik kísérletet is: az eredmény ugyanaz. „Hm! Ügyes!” – dörmögi maga elé.

Vajon miért épp ez jutott az eszembe?

Gaál Antal

Vidékünk zászlósbor

Az előző számban jelent meg cikk a Balatoni Kör, a Rizling Generáció és a Csupaki Kódex borász-szervezeteknek arról a törekvéséről, hogy az Olaszrizling szőlőfajta és borának nevét meg kellene változtatni. Tennék ezt azért, hogy a kiváló fehérborszőlő borának a világpiacon versenyképes, hivatalosan, jogilag is bejegyzett elnevezése legyen.

Egyrészt könnyen belátható az az üzletpolitikai probléma, hogy az Olaszrizling névvel az exportpiacokon nehéz helytállni. Hosszú is, valamint nehezen olvasható, kiejtése talányos a külföldiek számára. Másrészt valóban félrevezető, hiszen előtagjával, az olasz népnévvel tévesen utal a származásra, a rizling utótaggal pedig a fajtára.

Nálunk az egykori – informatív – magyar eredetű elnevezésekhez idővel igen sok idegen nyelvből átvett jövevényszó és tükörfordítás társult. Ebben a hazai szőlőkultúrát ért külföldi hatásoknak, az itthoni nemzeti-ségeknél és a hozzánk került idegen fajtáknak volt a legnagyobb szerepe, de fontos a nemzetközi kereskedelem is. Igen sok elnevezés jelzős, összetett név. A jelzők mind szűkítik az alaptag (szőlő) fogalmi körét, a megkülönböztetés általában a legjellemzőbbnek tartott

tulajdonság megnevezésével történik. Több névadási típus különíthető el, az egyik a szőlőfajta származási, nagy elterjedtségi, vagy ésszerű telepítési helyéről történő elnevezés (Burgundi, Tramini, Rajnai rizling, Csabagyöngye, Veltelini, Zalagyöngye), gyakran népnévvel alkotott a fajtanév (Bajor szőlő, Kunbarát, Rácfekete), és ilyen az Olaszrizling is.

Noha Magyarországon az Olaszrizlinget már-már hungarikumnak tartják, nálunk történetileg elég fiatal. Neve a magyar írásbeliségben csak a 19. század közepe óta adatolható, ekkor olasz szőlő Gyürky Antal kötetében (Vinczellérek könyve. Pest, 1856), 1869-ben olasz rizling a Borászati Füzetek nevű szaklapban. A fajtát az osztrák szőlészek a német nyelvterületen leggyakrabban használt Welschriesling néven jelölik. Ennek részfordítása a mi Olaszrizling terminusunk. A Rajnai rizlingtől megkülönböztetésül az olasz szónak megfelelő kifejezést teszik a különböző nyelvekben a rizling szó mellé, például cseh és szlovák Rizling vlassky, szlovén Laški rizling, olasz Riesling italico, román Riesling italian, bolgár Rizling italianszki, szerbhórvát Talianski rizling. Bár a jelző olaszországi eredetre utal, a fajta a legtöbb ampelográfus szerint Franciaországból származik, Champagne-ból vitték Heidelbergbe.

Milyen összetétel is ez a német Welschriesling fajta- és bornév? A Welschland korábban főként Olasz- és Franciaország neve volt, ma a svájci Roman-die (vagy Welschschweiz) neve. Tirolban és Dél-Tirolban a Welschen szót ma is az olaszokra használják. Welsche vagy Walsche eredetileg a rómaiak és a romanizált kelták germán neve volt (vö. öfelnémet walh, többes számú walha, jelzőként walhisk, óangol wilisc, ezek eredeti jelentése „idegen, román (újlatin) nyelvű területéről való”, illetve átvitt értelemben „idegen, érthetetlen nyelvű”).

A híressé vált magyar borok nevei meghonosodtak idegen nyelvekben is, például szlovák Bikavér, ukrán Haršlevel' u, orosz Garszlevelju, német Samorodner, szerbhórvát Tokajac stb. Gyakran a bornév helynévi eredetű, tájegység névével képzett, jelentéstapadással önállósult (pl. Tokaji, Somlai). Ezek arra a településre, tájegységre, vidékre utalnak, ahol azokat a szőlőfajtákat termesztik, amelyekből a jelölt borok készülnek. Vásárláskor leggyakrabban az ismert fajtákat részesítjük előnyben, esetleg azt, amelynek a címkéje megteszt. Amit megnézünk a borospalackon, az a fajta, a termőhely, a borász, esetleg az évjárat. A fogyasztó figyelméért folytatott versengés a márka- és terméknévodás gyakorlatában egyre szellemesebb, játéko-

sabb és kreatívabb kifejezéseket eredményez. A név egyszerre minőségi garancia, logó, márkavédjegy, és nélkülözhetetlen grafikai alkotóeleme a címkesztétikának.

Ma, a mesterséges névodás korában az új szőlő- és bornevek lényegesen gyorsabban terjednek, a szaklapok, a szőlőoltványok terjesztése, tudományos konferenciák, borhetek révén hamarabb kerülnek át a köztudatba. A javasolt Orisz névvel kapcsolatban aligha tapasztalható majd idegenkedés, különösen akkor, ha bornévre is átvisszik. Ami a szőlészeti-borászati gyakorlatában általában így is szokott lenni, hiszen a bornevek csak kis részben fantázianevek, túlnyomó többségük szőlőfajták nevéből származik.

Véleményem szerint tehát arra a célra, hogy az új márkánév marketingszempontból megfelelő legyen, és a szaknyelvi terminológiában polgárjogot nyerjen, valamint arra, hogy mihamarabb átmenjen a köztudatba, azaz a köznyelvi szóincs részévé váljék, az Orisz a legalkalmasabb. A Nemes és a Mandola kevésbé javasolható, mert mindkettőnek több más jelentése is van. Az Orisz egy könnyen megjegyezhető, annál is inkább, mert szerencsésen emlékeztet a már elfogadott és népszerűvé vált Olaszrizling fajta- és bornévre.

Dr. Rácz János

(Kellei György legújabb regényének főhőse a Bejárat a pokolba. A sakál éjszakái és Az elátkozott villa című krimikből jól ismert Melis Zsolt irodalomtörténész, magánnyomozó. A Végzetes keringő különös felfedezéssel kezdődik; valaki holttestet és diplomatafényt talál az egykori szovjet katonai bázison.

Kellei György

Holttest a csomagtartóban

(Részlet a szerző Végzetes keringő című új regényéből)

Göcögés volt a válasz. Letettem a kagylót. A csatlakozódugót egyelőre nem húztam ki a fálból. Fél perc sem telt el az újabb csörgésig. Haboztam, aztán mégis felemeltem a kagylót. Kiabáltam.

– Bőfögje fel az ajánlatát, öregem!

– Ne legyen modortalan, Melis úr. Nem illik egy kandidátushoz, levitézlett egyetemi tanárhoz.

A pasi várta, hogy fölkapjam a vizet. Magamtól léptem le a katedráról, mert szembefordultam a tanszék és az egyetem megalkuvó szellemiségével. Szabadságra vágytam, mert segget is, ha éppen muszáj, szabad akarattal szeretek nyalni.

A szótlanságot én bírtam tovább. A férfi krákokogott, határozottan próbált mutatkozni, de a hangja fákóbb volt, mint előzőleg.

– Az éjjel nem baleset történt – közölte reszketegen, mint akinek hascsikarása van, és azt keresi, hol ereszhetné ki magából beleinek felesleges rakományát.

Mindenesetre mellbevágott az értesülés.

– Nem a reggeli pesti gyors ütötte el a férfit? – kérdeztem kételkedve, mert Laura erről beszélt felmosáskor. Vagy tévedett, vagy fals pletyka jutott el hozzá.

– Kítől hallotta ezt a sületlenséget? Nem sokkal éjfél után a tehervonat elé lökték.

– Hol?
– A házam előtti vasúti átjáróban. Mostanában elég sok tehervonat megy Pest felé. Főleg éjjelente.

– Maga vasutas?
– Még az kéne, uram! Szakács vagyok abban a hotelban, ahol úszni szokott.

– Idén már nem járok oda. A barátom nyugdíjba ment, és nem kapok VIP-kártyát.

– Most egy nő az igazgató.

A telefonáló hangja hol elhalkult, hol érthetőbbé vált. Mintha villámlások és dörgések szagatnának mondatfoszlányokra egy rádióadást.

– Beteg? Hideget ivott?

– Kisebb gégeműtéten esem át. Nem szabad sokat beszélnem.

– Valóban úgy gondolja, hogy gyilkosság történt?

– Biztos vagyok benne. A házam előtt egy emeletes társas-

üdülő áll, de a konyhából, a szolgalmi úton át a sorompóra látok. A nyitott ablakban ittam a gyógyteát, amikor az izmos fiatalember hátulról felkapta és a mozdony elé dobta a tilos jelzésnél várakozó férfit. Nagyon ismerősnek látszottak mindketten.

– Elmondta a rendőröknek?

– Még nem. Előbb magával akartam beszélni, hogy tanácsot kérjek. Képtelen vagyok dönteni.

– Hogyan talált rám?

– Gergő, az előző szállodaigazgató mondogatta, hogy

Melis úr ravasz fickó, nemcsak a könyveiben, hanem a valóságban is túljár a gengszterek eszén. A telefonkönyvből kikerestem a számát. Negyszáz méterre lakunk egymástól.

– Milyen ügyben kéri a véleményemet?

– Szeretnék kis pluszpénzt bezsebelni. De úgy, hogy ne essen bajom.

– Zsarolásra készül?

Válasz nem érkezett, helyette belehasított az éjszakába a vasútállomás felől robogó szelvény hangjelzése. A telefonvonalban és a nyitott ablakon át is hallottam az őrgöngy, vészjelző dudálást. Mintha egy fúvózenekar megbolondult tagjai nem akarnák abbahagyni a vi-sítóan hamis muzsikálást. Az üdülővendégek tiltakozására tavaly beszüntették az éjszakai hangjelzést, de a mostani gázol-

lás miatt ismét figyelmeztetni kezdték a sorompónál várakozókat.

A zajokból ítélve a hirtelen elnémuló férfi vagy a közeli útkereszteződésből, az élelmiszerüzlet és a pizzeria parkolójából, vagy a háza udvarából hívott fel. A városan átvezetett vasútvonalon négy fénysorompó követi egymást. Az első mindjárt itt van az utcánk végén, a kis vasúti megállónál, a következő a telefonáló férfi házá-nál.

Lecsaptam a kagylót, magamra kaptam egy pólót és vászoncipőt, lefutottam az útkereszteződéshez. Átszeltem a parkolót, megkerültem az élelmiszerboltot és a pizzériát. Az étterem teraszán vendégek ücsörögtek és nevetgéltek. Alaposan körülnéztem. A szakácsot nem láttam sehol, megéreztem volna, ha a közelemben tartózkodik és engem figyel.

Azonnal elindultam a következő sorompóhoz. A társasüdülő a déli oldalon, az utca jobb sarkán magasodott, a mellette fekvő dombon földes út vezetett be a nyeregtető, régi házhoz, amelynek háromszög alakú, innenső falában ablak világított. Az lehet a konyha, gondoltam. A csukott kapu mögött, a szűk udvarban IMK rendszámú szürke Renault parkolt. Felhajtott csomagtartójából szőrös, húsos lábszárak kandikáltak ki. A konyhaablakból kiszűrődő fény a frissen meggyilkolt holttestre vetült, aki tarka kempingnad-

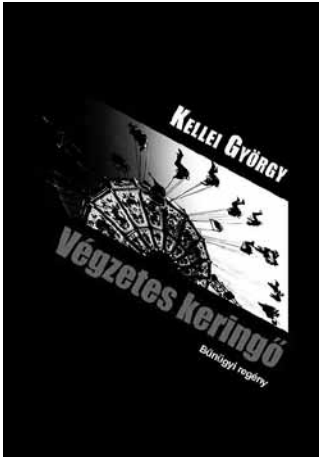
rágban és fehér atlétatrikóban békésen feküdt a hátán, mintha szundítana a holdvilágos szabad ég alatt. De a parti hotel beteg szakácsára nem álom tört rá a Renault-jában, gyilkosa kezétől szenderült jobblétre. Nyitott szeme és eltorzult arca nem hagyott kétséget e felől. Színes női selyemsállal fojtották meg. A gégeműtét elkerülhetetlen kellemetlenségeitől legalább megkímélte az erőszakos halál. Bekapcsolt mobiltelefonját hetykén domborodó pocakjára tette a vicces gyilkos. A híváslistából megállapítottam, hogy utoljára engem hívott. A 107-es számon értesítettem a rendőrséget a gyilkosságról, aztán a pólómmal letöröltem az ujjlenyomatomat, és eltűztem a helyszínről. Otthon a zuhany alatt kötöttem ki. Alighogy megtörölköztem, a változatos kedvéért szórakoztatni kezdett a mobilom, rázendített Mozart Török indulójára. Ismeretlen számról hívtak. Lenyomtam a zöld gombot, de néma maradtam. Valaki szaporán szuszogott az éterben.

– Kifárasztott a menekülés? Fűjd ki magad, te személtáda, nehogy bekapjál, mert akkor nem élvezhetem ki, ahogy elkaplak – mondtam.

– Láttunk, haver. Javasoljuk, hogy ne játszd meg a nagyokos magándetektívet. Ragaszd a segged az íróasztalhoz, különben te is kapsz tőlünk egy tet-szetős sálat. Választhatod per-sze a mozdonyt is.

– Azzal, hogy a sálat a fickón hagyatátok, végzetes hibát követtetek el – közöltem a telefonáló pasassal, és megszakítottam a kapcsolatot.

(A regényt december 1-jén 17 órakor mutatják be a Lipták Gábor Városi Könyvtárban.)

BALATONFÜREDEN IS FEJLESZTI HÁLÓZATÁT A TELEKOM

Ide is megérkezett a Telekom még gyorsabb internetezést nyújtó fejlesztése

Lezajlott Balatonfűreden is a Telekom nagy sebességű, széles sávú internetszolgáltatásának kiépítése. Hamarosan az itt élő Telekom-előfizetők is élvezhetik az eddigieknél még gyorsabb internet minden előnyét, például az interaktív tv-szolgáltatást.

A Telekom fejlesztéseinek eredményeként ország-szerte tavaly, az előzetes terveket is felülmúlva,

464 000 háztartás számára vált elérhetővé a nagy sebességű, széles sávú internet év végéig. A menet azonban itt nem áll meg, 2016 végére a Telekom célja, hogy újabb, több mint félmillió háztartásba juttassa el az internetezés élményének új korszakát. Balatonfüred lakosait is érinti majd a fejlesztés, így év végéig számos itteni háztartás számára nyílik meg a lehetőség, hogy használhassa majd a szupergyors technológiát.

Milyen élményeket kínál az új hálózat a Balatonfűreden élők számára?

- Elsősorban szupergyors internetet, gyorsabban betöltődő weboldallal, jobb letöltési sebességgel; olyan érzést, mintha magasabb fokozatba kapcsolnának a számítógépek. Ez pedig egyszerűbb kapcsolattartást, gyors és biztos kép- és videóletöltést és -megosztást is jelent. Hamarabb letöltődnek az e-mailek, egyszerűbben és élvezetesebben használhatják majd az előfizetők a közösségi oldalakat.
- Rengeteg tv-csatornát, szélesebb csatornaválasztékkal, valamint több képernyőn is elérhető filmkölcsonzést. Balatonfűreden is élvezhetővé válik az interaktív tévénézés számos, már meglévő funkciója, mint például a megállítható és visszatekerhető élő adás, a felvehető élő adás, az elektronikus műsorújság, vagy a tévé képernyőjén elérhető változatos interaktív alkalmazások.
- Prosperáló vállalkozásokat, mert a széles sávú internet kínálta előnyökből a helyi vállalkozások is profitálnak, hiszen gyorsabbá, rugalmasabbá válik működésük, javul a versenyképességük.

A széles sávú hálózat kiépítésével párhuzamosan folytatódik a 4G hálózat bővítése is, amely már meghaladta a 97,6 százalékos kültéri lakossági lefedettséget. A Telekom otthoni és mobil internet-szolgáltatásával így már együtt nyújtanak feledhetetlen élményeket minden balatonfüredi számára.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ A FEJLESZTÉSEKRŐL A TELEKOM.HU/FEJLESZTES WEBOLDALON OLVASHATÓ

INGYENES
LÁTÁSELLENŐRZÉS
ÉS
SZAKTANÁCSADÁS

október a látás hónapja

MEGHOSSZABBITVA
NOVEMBER 30-IG!

akár
-50%

1 pár multifokális lencse
már **34.980 Ft-tól!**

FOL
FÜRED OPTIKA & LÁTÁSKÖZPONT

Balatonfüred, Szent István tér 5. (Önkormányzattal szemben)
Telefon: 87/480-737, 30/846-2672

Az akció 2016. november 1–30-ig, vagy a készlet erejéig érvényes.
További részletek az üzletben.

AJÁNDÉKOZZON THAI MASSZÁZST
KARÁCSONYRA!

Orchidea Thai Massage

Balatonfüred,
Anna Grand Hotel

Telefon: +36 87 581200 • www.thaimasszazsfured.hu

fenstherm NYÍLÁSZÁRÓK

Nyitási akció...

fenstherm Brill
Ajtók-ablakok
azonnal elvihetők,
raktárról!
(Ug=1,0 W/m²K)

fenstherm Future
Ajándék
3 rétegű üveggel,
(Ug=0,65 W/m²K)

Méretre gyártás, rövid határidővel!

redőnyök - szúnyoghálók - garázkapuk - párkányok
Ingyenes helyszíni felmérés. Bontás - beépítés - helyreállítás

Balatonfüred, Kossuth L. u. 20.
(Nyílászáró szaküzlet)
Tel./Fax: 87/782-222, 20/282-8004
www.nyilaszaro-fured.hu

Egy „füredi” festőművész emlékére

Zombory-Moldován Béla (Munkács, 1885–Balatonfüred, 1967) az arácsi temetőben lelt végső nyughelyre

Bár a festőművészt Budapesthez kötötte a hivatása, a Balaton és Füred őszinte imádója volt. Fiatalon az adriai tengerpart vonzotta, számos gyönyörű akvarellt festett a tengerről, az I. világháború azonban az ő sorsába is beleszólt, és be kellett vonulnia katonának. Az első galíciai csatában súlyosan megsérült, amelyből szerencsésen felgyógyult. De a harctér okozta traumák miatti szívpanaszokkal az 1920-as évek végén beutalták a füredi szívkórházba. Ekkor ismerte meg jobban a Balatont, és ez a rajongás feledtette vele az Adriát. Mint lábadozó beteg, részt vett a helyi társasági életben, itt ismerkedett meg és kötött barátságot Peremartoni Nagy Sándorral. Akkor döntötte el, hogy több időt szeretne tölteni ezen a csodás klímájú helyen, és saját nyaralót épít. A kinézett telek a Wesselényi utcában akkor még elhagyatott, mezőgazdasági területen volt, közel a vízparthoz. A nyaraló, amit ő maga művészi gonddal tervezett meg, hűen a régi balatoni házak stílusához, nádtetővel, kőből rakott falakkal, 1933-ban épült fel. De nem sokáig maradt elhagyatott a terület, mert jöttek művészbárái, akiknek szintén kedvük támadt a letelepedésre. Ezért nevezték el ezt a részt Művésztelepnek, s így alapította meg 1926-ban Peremartoni Nagy Sándor a Balatoni Művészkolónia Egyesületet, melynek a festőművész is tagja volt.

Feleségével és három gyermekével vidám nyarakat töltött itt, nagy társasági élet zajlott körülöttük. Gyermekei BYC-tagok lettek (Balatoni Yacht Club). Tamás fia neves vitorlásversenyzőként Kék Szalag versenyt nyert az 1950-es évek elején. Az 1944-es budapesti bombázások elől menekülve részben ide húzódott vissza a család, a nyaralóban töltötték az 1944–45-ös telet. 1947-ben a művészt nyugdíjazták, akkortól már májusban leutazott feleségével az arácsi nyaralóba, és október végéig élvezték a balatoni táj nyugalalmát. A család

Gombás-kúria, Arács

Zombory-Moldován Béla, illetve a család a nyaraló teraszán

1957-ben örökség révén szőlőbirtokhoz jutott az Arad utcában (ma lakótelep áll a helyén), s a művész 72 évesen beletanult a szőlészet-borászatba. Dongó-motoros biciklijével azontúl már nemcsak festeni való téma keresésére indult, hanem a szőlőbe is, kapálni, kacsolni, és a szomszéd szőlősgazdákkal jókat beszélgetni, a borokat izlelgetni.

Rajztehetsége korán megmutatkozott, és középiskolai tanul-

mányai befejezése után rögtön felvételt nyert a Képzőművészeti Főiskolára. Tanárai, mesterei Hegedűs László, Székely Bertalan és Ferenczy Károly voltak. Fiatal művészként egy ideig csatlakozott a Nagybányai Művésztelep festőihez, majd a müncheni festőiskolában tanult. Később Olaszországban, Franciaországban és Belgiumban is folytatott tanulmányokat. Képeinek stílusa leginkább a müncheni festőiskolát képviseli,

szerette a szépet úgy megfesteni, hogy az a valóságot tükrözze, az ő meglátásában.

1909-től rajztanári diplomával a Székesfővárosi Iparrajziskola (ma: Képző- és Iparművészeti Gimnázium) tanára lett, később 1920-tól egészen 1947-es nyugdíjazásáig az igazgatója. Az Iparrajziskolában igényes képzést kaptak a hallgatók számos művészi szakmában, ötvösök, díszítőfestők, szövőmesterek, műbútorasztalosok, intarziakészítők kerültek ki az iskolából. Zombory-Moldován Béla igazgatósága alatt az iskola több díjat is nyert vilákkiállításokon.

Fiatal művészként illusztrálással kezdte pályáját. Mese-könyvekhez, ifjúsági regényekhez készített rajzokat (Dörmögő Dömötör, Jó Pajtás folyóirat). Később tért át a portréfestésre, neves korabeli személyek kértek tőle képet. Híresebb portréi a teljesség nélkül: Glattfelder Gyula csanádi püspök, Toroczkai Wigand Ede műépítész, Bory Jenő szobrászművész, Pásztor János szobrászművész (a füredi mólónál a Révész és Halász szobrok alkotója), Siklódi Lőrinc szobrászművész, Lux Elekné portréja, valamint az 50-es években az első sztahanovista mozdonyvezető portréja.

1913–1947 között rendszeresen vett részt kiállításokon. Műveiért számos kitüntetést kapott (Tolnai-díj, 1919; Barcelona ezüstérem, 1929; Röck-díj, 1932; Balló-díj, 1935; Ráth-díj).

Füredi sétány ősszel

Alsóörsi táj

Kikötő

Alapító tagja és ügyvezető igazgatója volt a Magyar Arcképfestők Társaságának, tagja az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatnak, főtájkára a Magyar Képzőművészeti Egyesületnek. A budapesti Fészek Klub alapító tagja. Több festményét Angliában, Németországban, Hollandiában és Olaszországban vásárolták meg.

Miután Balatonfüreden töltötte a nyarakat, a balatoni táj szerelmese lett. Szerette a nyári napfelkeltét, a Balaton csillogását. Korán felkelt, és elindult, hogy még a hőség előtt megtalálja a témát, amit majd megfest. Biciklijével bebarangolta Füredet és környékét. Festőállványát leszúrva meglátta az akkor még érintetlen tájban a művészi témát, a nyárfákat, a legelésző teheneket, a nádat, a naplementét, a forrásokat, a romos műemlékeket. De megihlette őt egy szép rózsacsokor a kertből, vagy a bőven termő gyümölcsfák termése. Képeinek hangulata mindig a meren-

gő, a szépet csodáló művészt mutatja.

Idős korában visszavonultan élt, de még akkor is készített krétarajzokat, akvarelleket. Mindig alkotott valamit! A halál 82 éves korában érte egy késő nyári napon, kedves nyaralójában, családja körében. Végakaratára szerint az arácsi régi katolikus temetőben lelt végső nyughelyre.

A festőművész I. világháborús memoárja angol nyelven jelent meg 2014-ben, a New York Review Books Classics kiadásában, *The Burning of the World: A Memoir of 1914* címmel. A könyvet Angliában élő unokája fordította angolra és menedzselte a kiadását. Sok elismerő kritika jelent meg a kiadványról az angol kritikusoktól. A magyar kiadás még nem jött létre. Alkotásait, életét mutatja be a www.zombory-moldovan-bela.com weboldal.

Ajtós Éva és Gesztiné Ajtós Judit
(a festőművész unokái)

Szénásszekér, Arács

Befejeződik a Kisfaludy kontra Czuczor háború?

Úgy tűnik, a végéhez érkezett a 150 éves küzdelem, amely a közelmúltig váltakozó sikerrel folyt a Kisfaludy-hívek és a Czuczor-szimpatizánsok között.

Örömmel közölhetem, hogy a balatonfüredi önkormányzat részéről ígéretet tettek arra, hogy rövid időn belül kicserélik a balatonfüredi parti sétányon látható, az egykori hidegfürdőt ábrázoló információs üvegtáblát. (A cserére nem lett volna, nem lenne szükség, ha a tábla felállítása előtt a kétsoros vers szerzőjére vonatkozóan megkérdezik a Balatonfüredi Városi Helytörténeti Gyűjteményt, ez azonban elmaradt.)

Remélem, az alábbiakban sikerül megnyugtatóan, egyszer és mindenkorra lezárni az ezzel kapcsolatos kérdést.

A helyi újság, a Balatonfüred című hetilap 1940. augusztus 17-i számában jelent meg a 3. oldalon az alábbi írás.

„Ki a költője a balatonfüredi versfeliratnak?

A balatonfüredi hidegfürdő bejárati csarnoka felett olvasható a következő versfelirat: <<Lelked szép erejét a sors hullámai edzik, E tó testednek nyújt vitor életerőt.>> Különböző időkben különböző írók ezt a verses feliratot hol Kisfaludy <sic!> Sándor, hol Vörösmarty, hol Czuczor Gergely, hol pedig Garai <sic!> János szerzőségének tulajdonították. Most a Balaton című hivatalos értesítőben dr. Margittay Rikárd arra kérte a közönséget, hogy olvasottságával döntse el végre, tulajdonképpen ki is hát a szerzője a Balaton gyógyító erejét magasztaló epigrammának.”

Atnéztem a hivatkozott Balaton című hivatalos értesítő 1940. évi számait szeptemberig bezárólag. Az augusztusi (8.) számban, a 31. oldalon olvasható Margittay Rikárd Amikor egy distichon szerzőt keres... című írása. Ebben valóban a fentebb idézett két sorral foglalkozik. Eszerint Kisfaludy Sándor neve mint szerző 1866-ban bukkant fel dr. Mangold Henriknek Balatonfüredről szóló ismertetőjében. Véltetően az ő nyomán közölte ezt Jalsovics Aladár (1878), majd Preysz Kornél és Mészöly Gyula is. Az 1866-os kiadás, az 5. oldalon, a következőt tartalmazza:

„...Das Verspaar von Kisfaludy lautet in ungarischer Sprache: Lelked szép erejét a sors hullámai edzik, / E tó testednek nyújt vitor életerőt.

(Die schönen Kräfte Deiner Seele stählen des Schicksals Wellen, / Dieser See bietet Deinem Körper frohe Lebenskraft.)...

Megjegyzem: az eredeti, 1863-as kiadású Mangold Henrik: Der Kurort Füred am Plattensee. Balaton-Füred, 1863. kötetben, a 21. oldalon az alábbi olvasható, itt még a szerző megjelölése nélkül:

„...Das Verspaar lautet in ungarischer Sprache: Lelked szép erejét a sors hullámai edzik, / E tó testednek nyújtja az életerőt.

(Die schönen Kräfte Deiner Seele stählen des Schicksals Wellen, / Dieser Teich biethet Deinem Körper Lebenskraft.)...

Sziklay János 1889-ben Vörösmarty Mihálynak tulajdonította a sorokat.

Dr. Lakatos Vince értekezésében („A Balaton költőiről”), amely 1925-ben jelent meg, Czuczor Gergelyt nevezi meg szerzőként, és így vélekedett Tábori Kornél, Váth János is.

Megjegyzem: ezzel kapcsolatban Lakatos Vince ezt már 1908-ban is közölte (A Balaton és szépirodalmunk. In: Balatonvidék. 1908. október 4. [40. sz.], 1–3. oldal; illetve a Magyarország. 1908. október 2-i számában).

1940-ben Keresztury Dezső egy, a Balatonról szóló könyvében Garay Jánosnak tulajdonítja a sorokat. (Balaton. Budapest: Officina, 1940. – a szóban forgó szöveg az 52. oldalon)

A szakirodalom átnézése során találtam még egy további „trónkövetelőt” is. Németh István Péter: Dunántúlom, Pannoniám: [Vallomás-vázlat Caesariana kövein] (In: Somogy. 2009/3. sz., 22–32. oldal) című írásában, a 26–27. oldalon a következőt írja: „...Mintha róluk is zengene a XIX. század dalnoka, úgy vette distichonjába bele a borisszákat és a forrás-vízivókat Vitkovics Mihály: <<Víg Füreden, savanyú vize mellett, rendesen élnek: / A friss issza borát; a beteg issza vizét.>> Ilyen epigrammákat úgy firkanthattak a fiatalok Róma köveire, mint itt és most a Balaton partján a kamaszok vasút-állomások és vagonok falára a graffittiket. S a két történelmi kor között egy harmadikban, 1866-ban egy másik dunántúli poéta, Édes Gergely a füredi strandfürdő bejáratára a követ-

polcáról a Magyar Remekírók kötetét, s döntse el a vitát, hogy végre ez az árva distichon is megtalálja igazi szülőapját s véget érjenek keserves viszonztságai.”

Mint ebből is kitűnik, a Balatonfüred hetilap némi csúsztatással közölte Margittay zárógondolatait, amitől az teljesen új értelmezést nyert.

Hát, kérem tessék, választék az aztán van.

Viszont az 1899-es kiadású, Czuczor Gergely összes költői művei (sajtó alá rendezte Zoltvány Irén – félreértések tisztázása végett: Zoltvány Irén nem nő volt, hanem Zoltvány Irén Lajos bencés szerzetes, irodalomtörténész, 1921-től bakonybéli apát) 1. kötetében egyértelműen Czuczor Gergely szerzőségét támasztja alá.

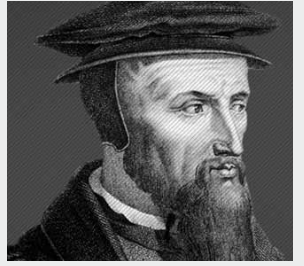
A 233. oldalon olvasható az alábbi szöveg:

„A Balaton tava
Lelked szép erejét a sors
hullámai edzik / E tó testednek
nyújt üde életerőt.”

Az 1863-as Mangold-kiadvány szövegénél az eltérés abból adódhat, hogy valószínűleg németről fordíthatták vissza magyarra a kérdéses két sort. Az 1899-es kiadás 311. és 312. oldalán, a jegyzetknél az alábbi olvasható még:

„A Balaton tava. 233. oldal. Jalsovics Aladár <<A balatonfüredi gyógyhely>> cz. művében (Budapest, 1878, 54. lap) közli e verset, végén K. S. (Kisfaludy Sándor) jegyvel <sic!>. Ez azonban tévedés. A balatonfüredi hideg fürdő épülete 1866-ban készült (l. u. o. 54. l.), a mikor Kisfaludy Sándor már nem élt. Ez magában véve ugyan nem döntene el a szerzőség kérdését, mert Kisfaludy Sándor előbb is készíthette volna, de Halbik Cziprián tihamenyi apát úr, továbbá Écsy József volt intéző és Prosits uszmester egyező biznysága szerint a vers csakugyan nem Kisfaludytól, hanem Czuczortól való, kiről különben is tudjuk, hogy több ízben tartózkodott B.-Füreden a fürdő évad alatt. (L. Vas

A reformáció ünnepének, október 31-ének az emlékére, amely napon 1517-ben Luther Márton kifüggesztette a wittenbergi vártemplom kapujára 95 vallásjavító tételét. Luther téziseiben elutasította a katolikus egyház gyakorlatát, többek között a bűcsúcédulák árusítását, bírálta a bűnök pénzzel való megváltását. A német Luther Márton az evangélikus, Kálvin János genfi prédiká-

tort, A keresztény vallás rendszere (1535) című könyv szerzőjét a református vallás alapítójaként tartjuk számon.

Petrőcz Lászlóné

Kálvin szőnyege

Kálvin ágya előtti szőnyeget nem tudták elárverezni, mert lyukas volt! Térdeinek nyoma elkoptatta. Milyen fejlehaltva, alázatosan esedezhetett, mennyit könyöröghetett, mint szelíd gyermek térdelve az Atya előtt! Így kaphatott annyi erőt... Nem jegyezték fel a hajnalokat, éjszakákat, nem jegyezték fel az órákat, hogy térdén állva mennyit zörgethetett, mennyit sírt, mennyit beszélgetett! Ezt csak ő tudta! Ezért írta, ezért vallotta, hogy a Fiú könyörög érte, hogy szenvedéseiben a Lélek bátorítja és az Atya szüntelenül vezeti őt. Ezért vállalta a nagy Időt! Ezért tudta elmondani: „Egyedül Istené a dicsőség!”

Balatonfüred, 1989.

(Megjelent 2000-ben a Mélyből is magasba nézni című kötetben.)

Gereben cikkét: Magyarország és a Nagyvilág 1866. 40. sz., 626. l.) Mi a vers szövegét eredeti alakja szerint adjuk; ma azonban a párvers második sora a homlokzati feliraton ekként szól: E tó testednek nyújt vitor életerőt. – A <<vitor>> szó az <<üde>> helyébe Kopeczky Hilár (=Vidor) kormányzósága alatt került, a midőn a kopásnak indult föliratot megújították.”

Befejezéséppen ismét csak megjegyzem: 1.) Kisfaludy Sándor költészeti munkássága tanulmányozása során én nem

tudtam felfedezni tőle egyetlen epigrammát sem. 2.) Kisfaludy Károly írt ugyan epigrammákat, de ezek között még csak hasonlót sem sikerült találnom, mint ami az egykori hidegfürdő bejáratánál volt olvasható. 3.) A szakirodalomban több helyen találkozom azzal, hogy a szóban forgó kétsoros vers 1866-ban keletkezett. Ezt véleményem szerint mindenképpen kizárja a 1863-as Mangold-féle ismertető. A verset valószínűleg 1858 és 1863 között írhatta Czuczor Gergely, mert az 1858-ban, Pesten, Heckenast Gusztáv által kiadott háromkötetes Czuczor költeményei a költő arcképével és életrajzával munkában nem sikerült megtalálnom.

Ezzel gondolom, nyugodtan el lehet mondani, sikerült elérni, hogy végre a parti sétányon álló információs táblának is „véget érjenek keserves viszonztságai”.

Végül a „száraz irodalom” után hangulatoldónak következzen egy kis történet (Bors-szem Jankó. 1916. augusztus 27., 4. oldal): „Kedves Bors-szem Jankó! Odaültem a balatonfüredi fürdő sorompójára és elkezdtem skandálni Czuczor versét, mely a fürdő bejárata fölé volt pingálva és mely nekem nagyon tetszett: <<Lelked szép erejét a sors hullámai edzik; e tó testednek nyújt vitor életerőt.>> De a korlát fája korhadt volt és én belefulladtam a Balatonba, mely tó Czuczor Gergelynek nyújt vitor életerőt. Csodabogár”

Tóth-Bencze Tamás

LYRAI ÉS VEGYES KÖLTEMÉNYEK.

233

Rögtönzet.

Légyen nyakravalód, a mi derékravalód.

A «redoute» vigarda legyen-e? vagy mi?

Hogyha vigarda, miért nem ugorda? szökelde? csapongda? Ujjongóda talán? vagy hejhujjáda? sebjáda? Farsángóda helyesb-e? vagy álorczáda? bohóda? Nem!! Hol széles kedv, zene, táncz és szoknya viharzik Isten s ember előtt legszebb neve lenne: viharda.

A Balaton tava.

Lelked szép erejét a sors hullámai edzik
E tó testednek nyújt üde életerőt.

Kutatók és helytörténészek Füreden

Október utolsó szombatján, csodálatos őszi időben fogadta Balatonfüred házigazdaként a tóparti településekről érkező helytörténeti kutatókat.

A Múzeumok őszi fesztiválja helyi programsorozatában szervezett nyilvános találkozónak a Városi Helytörténeti Gyűjtemény adott méltó, talán kissé szűkös otthont. Ugyanis a nagy érdeklődés övezte összejövetelre mintegy hetven résztvevő, köztük számos füredi érkező, közülük sokan tartottak előadást, ismertették legújabb kutatási eredményeiket, kiadványaikat.

Balaton helytörténetéről immár harmadszor

A rendezvény nevéből kitűnik, hogy immár harmadizben randevűztak egymással a Balaton-vidék településeinek legelmélyültebb ismerői. Tavaly novemberben *Takács Gábor* egyetemi docens, egyiptológus szervezte meg az első találkozót Balatonedericsen a helyi településvezetés és *Tőrek Lászlóné* polgármester asszony támogatásával. A kontinuitás jegyében most is ők köszöntötték elsőként a füredi találkozó résztvevőit, majd *Molnár Judit* képviselő, bizottsági elnök a Balaton sokakat összekötő tiszteletére és szeretetére utalva üdvözölte a város nevében a megjelenteket. Az aktuális információkat, tudnivalókat *Miklós Tamás* mb. gyűjteményvezető, helytörténész osztotta meg a résztvevőkkel, akik egyperces néma felállással emlékeztek meg a hagyományápolásban is érdemeket szerző, közelmúltban elhunyt Vollmuth Péter badacsonytörдемici polgármesterről.

„A Balaton összekötő: évfordulók jegyében...”

A füredi szakmai találkozó a fenti mottó adta tematika köré szerveződött. Többnyire ez határozta meg a helytörténeti előadások témaválasztását. A közös témakeresés azért is volt fontos, mivel minden helytörténeti kutató elsősorban saját „helyének” tudora, ismerője, de mint tudjuk a Balaton vize nemcsak elválaszt, hanem össze is köt. Vannak közös témák, személyek, események, akik, ame-

lyek összbalatonai hatásúak, vonatkozásúak.

...Hertelendyről és Eötvösről

A köszönőket követően *Lichtneckert András* a tó első gőzsenek, a 170 éve vízre bocsátott Kisfaludynak a történetéről tartott előadást. A lapátke-rekes, vastestű gőzhajó közel fél évszázadon át volt a két part közötti kapcsolat „zászlóshajója”. Az előadó felhívta a figyelmet arra is, hogy bár Széchenyi István születésének 225., a Balaton Gőzhajózási Társaság megalapításának és a Kisfaludy gőzös vízre bocsátásának 170. évfordulóját ünnepeljük, de van még egy fontos évfordulónk: 155 éve, 1861. november 5-én hunyt el Hertelendy Károly!

S ki volt ő? Hertelendy volt az, akiben elsőként, 1837-ben megszületett a balatonai gőzhajózás gondolata, aki kezdeményezte, szervezte, életben tartotta a vállalatot, és ellenállt annak, hogy a Kisfaludy gőzöst elvigyék a Dunára az 1850-es években. „Örizzük és ápoljuk Hertelendy Károly emlékét Füreden is” – hívta fel a figyelmet a neves füredi történész.

A másik, központi tematikába illeszkedő, de később sorra kerülő előadás a 100 éve elhunyt Eötvös Károlyt idézte meg. Sem őt, sem az előadót, *Praznovszky Mihály* irodalomtörténészt sem kell bemutatnunk olvasóinknak. Eötvös korának egyik legismertebb és legszínesebb társasági személyisége volt. A hallgatóság szellemes és sziporkázó – számos mosolyra fakasztó anekdota és forrásrész-

lettel színesített – előadás keretében ismerhette meg „Utazás a Balaton körül” írójának életútját, az ügyvéd és politikus íróvá válásának történetét.

A mai olvasó számára talán újdonságként hat, hogy Eötvös írói tevékenysége életútja utolsó 15 évére összpontosul. Korabeli megfogalmazás szerint közel hatvanéves korában jutott az eszébe, hogy író, és néhány év alatt megírta „összes műveit”-t, amelyet a Révai kiadó 1900-tól 24 kötetben adott ki. Ennek sorában elsőként, sikert és elismerést hozva, jelent meg a Balaton népszerűsítésére írt, ma is élvezetes olvasásmélynit nyújtó utazás elbeszélésfüzére.

Jeles balatoniai évfordulói

A fenti előadásokhoz kapcsolódva az évfordulók jegyében emlékezett meg *Makra Ernőné* a füredi illetőségű Csépnő születésének 140. évfordulójáról. A Balaton Szövetség egykori titkárának, majd 1922-től igazgatójának síremléke a balatonarácsi r. k. temetőben található, amelyet nem sokkal korábban az előadó füredi lokálpatrióták körében felkeresett.

Györgydeákné Takács Hajnalka a negyed százada elhunyt Zákonyi Ferencre emlékezett. A Balaton ősz krónikásának életútját Horváth Péter írásának felolvasásával idézte fel, majd személyes emlékeit osztotta meg a közönséggel. A visszajelzésekben kiderült, hogy Zákonyi számos ismerője, tisztelője ül a széksorokban.

Vér Lászlóné kenesei helytörténész a helyi kötődésű és

metetésére nyújtott lehetőséget. *Hangodi László* tapolcai főmuzeológus, történész a Csobánc vára és a Gyulaffyak (1300–1669) címmel tavasszal megjelent nagyszabású monográfiájáról szólt. Különösen izgalmas volt hallani a török kori balatonai végeken vitézkedő, „Magyar Achilles” néven emlegetett Gyulaffy László győztes bajvívásairól.

Az almádi gimnázium alapító-igazgatója, az EU jószolgálati nagykövete, *Czuczor Sándor* az újabb balatonalmádi helytörténeti kutatásokat ismertette. Előadásában a helyi értékek feltárásának fontossága

ról, az anyaggyűjtésről és kiadásról szólt, míg *Németh Ferenc* be- és szó szerint felmutatta A Szepezdi krónika 2. kötet bekötött, kiadás előtt lévő 800 oldalas kéziratát.

A Balaton déli oldalvégéről érkezett *Kriszai Mónika* könyvtáros Balatonfenyves augusztusban avatott új helytörténeti gyűjteményét mutatta be képes előadásában. Majd elismerő moraj közepette hívta meg a balatonai helytörténészeket a 2017 májusában tartandó IV. fenyvesi találkozóra.

Az előadás-sorozat végén kért szót *Kálóczi Kálmán*, a Balaton Világörökségéért Alapítvány elnöke, aki további munkára és együttműködésre kérte a találkozó résztvevőit.

Összegzőként *Takács Gábor* ülésszervező elnök köszöntötte meg az előadóknak az időkeretet betartó önfegyelmüket, méltatta a résztvevők munkáját, és megköszönte Balatonfüred és a Füredkult konferenciaszervezői támogatását.

Zárásként füredi séta

A zárszó után többen megjegyezték: ez tartalmas nap volt. De még nem ért véget...

A találkozó résztvevői reggel, illetve az előadások közötti szünetben megtekinthették a Balatonfüredi Városi Helytörténeti Gyűjtemény állandó kiállításait, és az erre az alkalomra összeállított füredi helytörténeti kiadványokat bemutató kamarakiállítást. Az előadások végével a kitartóbbak egy séta keretében ismerkedtek a pompás „reformkori” városrészrel és látnivalóival. Közös utunk a Kerek templomtól a Vitorlázeum kiállításán át a megújult Jókai-villába vezetett.

A helyi múzeumi őszi rendezvénysorozat egyedi színfoltja volt a balatonai helytörténészek füredi találkozója. Ebből az alkalomból nemcsak a füredi helytörténet-kutatás, -írás és a „múzeumegyed” mutatkozhatott be a somogyi, veszprémi és zalai partok helytörténészeinek, hanem a városi helytörténeti gyűjteményben tartott előadások, az egymás közötti kötetlen eszmecsere hosszabb távon is termékenyítő együttműködésre ösztönözhetik a tópart múltjának kutatóit.

P. Miklós Tamás

tragikus sorsú balatonai poétára, Soós Lajos jegyző és költőre emlékezett születésének 160. évfordulója alkalmából.

A Deák Ferencről, Balatonfüred gyakori fürdővendégéről szóló előadás nem évfordulós megemlékezésnek indult, de *Tőrek András* emlékeztetett a Kehida–Ederics–Füred útvonalon közlekedő, és tiszteletből a „haza bölcse” titulust kapó Deák halálának 140. évfordulójára is.

Az évfordulós hozzászólások sorát a füredi *Olti Ferenc* zárta, aki a Felkészülés a holokauszt 75. évfordulójára programtervezetről szólt, és a helytörténészek segítségét kérte a témakörrel kapcsolatos kiadványok elkészítéséhez.

„Balathoni” kerekasztal

A Balaton és a honismeret szövegalkotott jelképes „kerekasztal” az új balatonai helytörténeti kiadványok, kutatási eredmények, kezdeményezések is-

mellett felhívta a figyelmet az ismeretek minél szélesebb körű közvetítésére, a fiatalabb generációk számára is fogyaszthatóvá tételére.

Jákó Bernadett a nagy földrajztudós, geográfus Cholnoky Jenő balatonai és veszprémi kötődésű turistaelnöki tevékenységét mutatta be előadásában. Többek között szólt a Veszprém közelében található csatár-hegyi kilátónál október közepén elhelyezett Cholnoky-emlékkő avatásáról is.

A Marcali Múzeum újonnan Életmód és településtörténet képekben címmel indított kiadványsorozatának első, Üdvözlés Balatonmáriafürdőről! kötetét mutatta be *Huszár Mihály* történész-muzeológus. Előadásában az album szerkesztési tanulságait is megosztotta a hallgatóközönséggel.

Polnicsky József helytörténeti kutató A Káptalanfüred évtizedei képekben című könyvé-

FELHÍVÁS

TISZTELT BALATONFÜREDI KUTYATULAJDONOSOK, KUTYATARTÓK!

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (Ávt.) 42/B. § (1) bekezdése rendelkezése alapján az eb tartási helye szerint illetékes önkormányzat – ebrendészeti feladatainak elvégzése érdekében, illetve a veszteségek elleni oltás járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel – háromévente legalább egy alkalommal ebösszeírást végez.

A települési önkormányzat az ebösszeírás alapján az ebtartók által szolgáltatott adatokról helyi elektronikus nyilvántartást köteles vezetni, az állat tulajdonosa, tartója és más személyek jogainak, személyes biztonságának és tulajdonának védelme, valamint ebrendészeti és állatvédelmi feladatainak hatékony ellátása céljából. Az eb tulajdonosa és tartója az ebösszeírásakor **köteles** a törvényben előírt adatokat a települési önkormányzat rendelkezésére bocsátani.

A 2016. évi ebösszeírás céljából kérem a Balatonfüred város közigazgatási területén tartott négy hónaposnál idősebb ebek tulajdonosait/tartóit, hogy az **ebösszeíró adatlapot** kitölteni és a lentiekben megjelölt lehetőségekkel élve azt visszajuttatni szíveskedjen **2016. november 30-ig. Az adatlap Balatonfüred Város Önkormányzata honlapjáról letölthető, vagy a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal portáján átvethető.** Szükség esetén információt a 87/581-232 telefonszámon lehet kérni!

Az ebösszeíró adatlapot **ebenként** kell kitölteni az oltási könyv alapján. A kitöltött adatlapokat az alábbi módokon lehet benyújtani:

- postai úton: Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal, 8230 Balatonfüred, Szent István tér 1. címre
- személyesen a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal portáján elhelyezett gyűjtőládába
- Telefaxon: a 87/343-457 számra.

Felhívom a Tisztelt Ebtartók figyelmét, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása állatvédelmi bírságot vonhat maga után. A bírság legkisebb összege az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendeletben foglaltak alapján 30 000 Ft.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését és a benyújtott adatlapok valóságtartalmát az önkormányzati hivatal munkatársai ellenőrizni fogják.

Annak érdekében, hogy a nyilvántartás aktuális információkat tartalmazzon, az ebtulajdonosok az ebösszeírás **követően is kötelesek az adatokban bekövetkező változásokat, szaporulatot írásban bejelenteni.** Együttműködésüket köszönöm!

Dr. Tárnoki Richárd jegyző

Kutyák a rácsok mögött

Gyermekkoromban minden vágyam egy kutya volt. Évekig az összes elfűt szülinapi gyertya után azt kívántam: bárcsak lehetne egy kutyám.

Három éve került hozzánk Kontra. Sokáig gondolkodtunk, hogy honnan válasszunk kutyát, végül úgy döntöttünk, a legjobb, ha menhelyek oldalát kezdjük el böngészni. Többhetes keresés után rátaláltunk az akkor még kicsi, egyetlen, vékony foxterrierre. Addig nem is sejtettük, hogy itthon is léteznek olyan kutyamenhelyek, ahol egy négyfős bizottságon múlik, kihez is fog kerülni a szerencsés kiválasztott. Ideiglenes befogadójánál kellett megismerkedni vele, aki eldönthette, jó helyen lesz-e nálunk Kontra, aki azóta is rengeteg örömet okoz nekünk.

Számtalan menhely, kutyatelep létezik, ahonnan befogadhatunk egy-egy sorsára hagyott kutyát. Ilyen a balatonfüredi is, ahol jelenleg 30 kutyus várja leendő gazdáját. Az ilyen állatok megítélése sokszor sajnos kedvezőtlen, vannak, akik úgy gondolják, nem megbízhatóak, vagy olyan mély sebeket hagyott bennük a rossz bánásmód, hogy már nem illeszkednek be egy új otthonba. Azonban ez nem igaz. A kutyák különféle okokból kerülnek ezekre a telepekre. Néhányukat egyszerűen csak megunták, és kidobták az utcára, jobb esetben többféle „családi” okból beviszik a menhelyre. A kölykök valóban sokkal könnyebben és gyorsabban megtalálják a helyüket egy új gazdánál, míg a felnőtt, az emberről rossz tapasztalattal

bíró példányok esetében ez hosszabb ideig tart. Ha úgy döntöttünk, hogy egy ilyen nehéz sorsú, idősebb kutyát menünk meg, mindenképp vegyük fel a kapcsolatot a menhellyel.

Balatonfüreden szeretnénk egy helyi összetartó csapatot, akik szívessen segítenének a nehéz sorsú kutyákon, hiszen most, a tél beköszöntével igen-csak elkel a támogatás. Leginkább kutyatápra és takarókra van szükségük – mondták az ott dolgozók. Aki segíteni szeretne a füredi kutyamenhelynek, hívja a 30/545-0252 vagy a 30/451-8988-as telefonszámon az Észak-balatonai Ebmentő Egyesületet. Adományokat az egyseület 10300002–10649582–49020013 számú bankszámlájára lehet átutalni.

Gáspár Ákos

Zsoltárénekek gyermekhangra

A reformáció napjához (október 31.) közeledve két programot is szervezett iskolánk: az Országos zsoltáréneklő versenyt, illetve a versenyen nem éneklő diákjaink számára Kálvin-napi programokat szerveztünk, amelyek kiváló lehetőséget biztosítottak a játékos tanulásra, ismeretszerzésre.

A Református Általános Iskola immár harmadik alkalommal hirdette meg Országos zsoltáréneklő versenyt, melyre idén is közel száz diák nevezett a következő településekről: Biatorbágy, Cegléd, Dad, Csopak, Kocs, Tótvázsony, Lovasberény, Makó, Vértesacs, Veszprém, Székesfehérvár és

Balatonfüred. A jelentkezett iskolák között nagy többségben református fenntartású intézmények voltak, de képviseltette magát állami fenntartású és katolikus iskola is.

A résztvevők négy korcsoportban, valamint alsós és felsős csoportokban mérettettek meg a háromtagú zsűri (Baksa Kata népdalénekes, Farsang-Törös Krisztina kántor, énektanár és Veresné Petrőcz Mária énekművész, karvezető) előtt. Minden kategória versenyzői kötelező és szabadon választott zsoltárokkal, valamint népdalokkal is készültek. A versenyzőket köszöntötte Hári Lenke alpolgármester asszony, valamint Miklós Ferenc református lelkész, aki kiemelte: „Hívó embereknek nagy öröm mindig a találkozás,

Az egyes kategóriák arany minősítéssel végzett tanulói, illetve csoportjai:

II. korcsoport:

László Zsófia (Reményik Sándor Ref. Ált. Isk., Alapfokú Művészeti Isk. és Óvoda) – felkészítő tanár: Elbertné Pálházi Rita
Paska Júlia (Ceglédi Ref. Ált. Isk. és Óvoda) – felkészítő tanár: Vasné Arany Katalin
Szabó Lilla (Dadi Ref. Ált. Isk.) – felkészítő tanár: Kicsák Tamásné
Köles Rege Villő (Ref. Ált. Isk. Balatonfüred) – felkészítő tanár: Bíró Bernadett
Bruckner Kristóf Benedek (Ref. Ált. Isk. Balatonfüred) – felkészítő tanár: Bíró Bernadett
KIEMELT ARANY: Varga Kiara (Biai Ref. Ált. Isk.) – felkészítő tanár: Székelyné Czirják Katalin

III. korcsoport:

Rezsnyák Anna Sára (Talentum Ref. Ált. Isk.) – felkészítő tanár: Balogh Mária Márta
László Júlia (Reményik S. Ref. Ált. Isk., Alapfokú Műv. Isk. és Óvoda) – felkészítő tanár: Elbertné Pálházi Rita
Gerencsér Réka (Vincze Imre Ref. Ált. Isk.): KÜ-LÖNDÜJ a népdaléneklésért – felkészítő tanár:

Szunyiné Szabó Judit és Beke Ferenc
Harangozó Kinga (Vincze Imre Ref. Ált. Isk.) – felkészítő tanár: Szunyiné Szabó Judit és Beke Ferenc
Köles Ajsa Borbála (Ref. Ált. Isk. Balatonfüred) – felkészítő tanár: Bíró Bernadett

IV. korcsoport:

Magyar Jázmin Beatrix (Csopaki Ref. Ált. Isk.) – felkészítő tanár: Gégény Marianna

Alsós csoportok:

Ref. Ált. Isk. Balatonfüred 3. osztályos csoportja: Gaál Emese Zsuzsanna, Jónás Adél, Kardos Zsannett, Köles Rege Villő – felkészítő tanár: Bíró Bernadett

Ref. Ált. Isk. Balatonfüred 4. osztályos csoportja: Bora Lili Katalin, Bruckner Kristóf Benedek, Horváth Zsombor, Máhl Franciska, Sofia Maslej, Pap László, Szabó Vivien – felkészítő tanár: Bíró Bernadett

Felső csoportok:

Ref. Ált. Isk. Balatonfüred 7. osztályos csoportja: Dél Zsuzsanna Sára, Diénes Csenge, Dunai-Kovács Viktória, Farkas Anna, Lázár Viktória Erzsébet, Udvari Csenge – felkészítő tanár: Bíró Bernadett

az együttlét. Sok szív a zene által nyílik meg Isten előtt.”

Október 31-e a reformáció emléknapja, ezért az október 28-i tanítás nélküli munkanap tematikája hagyományosan a reformáció, diákjaink a programok által megismerkednek a nagy reformátorok életével, szolgálatával.

Alsó tagozatosaink a Református Gyülekezeti Teremben kézműveskedtek, és ismerkedtek a reformáció jelképeivel; tanítónők vezetésével vettek részt a foglalkozásokon. A harmadik-negyedik osztály egy részének programjai ezután a Lipták Gábor Városi Könyvtárban folytatódtak. A felső tagozatosok egy csoportja a Veszprém Megyei Levéltárban végzett kutatómunkát, és ismerkedett a

levéltári anyagokkal, valamint a reformáció kulturális örökségével. Ők egy későbbi versenyre készültek tanáraik és a levéltár dolgozói segítségével. A felsősök nagyobb részének az iskolában filmvetítést és azzal kapcsolatos vetélkedőt szerveztünk.

Ahhoz, hogy iskolánk kiemelt rendezvényei ilyen népszerűek és sikeresek legyenek, elengedhetetlen volt a szülők, támogatók segítségével. Hálás szívvel köszönjük a felajánlásokat, a sok-sok támogatást. Isten kegyelméből reményeink szerint 2017-ben újból megszervezzük ezeket a rangos eseményeket!

**Rojtos Norbert
igazgató, Református
Általános Iskola,
Balatonfüred**

Ismét beindult az Ovizsaru program

Nagycsoportos óvodásoknak tartott bűnmegelőzési foglalkozást a Balatonfüredi Rendőrkapitányság megelőzési kiemelt főelőadója.

A balatonfüredi Kerekdű Óvoda Mesevilág Tagóvoda nagycsoportosainak 2016. október 13-án délelőtt tartott előadást Szekeres Kornél címzetes rendőr őrnagy.

A program során az ovisok az életüket is meghatározó, alapvető biztonsági szabályokkal ismerkedhettek meg, a program két bábfigurájának segítségével.

A lelkes és érdeklődő kicsik sok kérdést tettek fel, miközben az előadóval közösen gondolkodva tudatosult bennük a szabályok betartásának fontossága, mely bármely élethelyzetben a mindennapi biztonságukat szolgálja.

Az intézményben hosszú évek óta népszerű rendőrségi bűnmegelőzési programot, mely hatékonyan járul hozzá a legkisebbek biztonságra neveléséhez, a csemeték és az óvodapedagógusok is szívesen fogadták.

Logikai verseny

A Balatonfüredi Önkormányzati Hivatal és a Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola hatodik alkalommal hirdette meg a Tehetség-gondozó Program keretén belül a Balatonfüredi logikai versenyt.

Városunk és környékünk iskolái mellett Balatonfüred kulturális partnervárosai közül (Kecskemét, Komárom, Gyula, Szolnok) 25 iskola képviseltette magát a két korosztályban összesen 47 csapattal.

A verseny előtt a vendégek a Tagore sétányon eltöltött percek után a Vaszary Villában, a Városi Múzeumban és a Vitorlázeumban láthatták a nagyszerű kiállításokat, és Kositzky Attila tábornok, a magyar légi-erő egykori vezérkari főnöke is kalauzolt csoportot saját, harci repülést bemutató kiállításán.

A versenyző gyerekek öt különböző táblás logikai játékot

oldottak meg, amelyekből egy hónapja minden nevezett iskola kapott mintafeladatokat. Kaptak a tanulók egy kevés matematikai tudást, inkább ötleteket igénylő feladatsort is.

Összességében a feladatok nehezek voltak, de a legjobbak meg tudták oldani nagy részüket.

Az 5–6. osztályosok versenyét a Kecskeméti Széchenyi-városi Arany János Általános Iskola csapata nyerte a Komáromi Feszty Árpád Iskola, valamint a Nagyvásonyi Kinizsi Pál Általános Iskola előtt, a 7–8. osztályosoknál a Kecskeméti Református Általános Iskola mögött a Balatonfüredi Radnóti Miklós és a Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola végzett.

A dobogósok oklevelet, üvegplakettet és könyvjutalmat kaptak, de mindenki kapott rejtélyűrséget és balatonfüredi emlékkönyvet.

Radnóti iskola

A verseny résztvevői táblás logikai játékokat oldottak meg

Határtalan barangolás Erdélyben

Nagy örömeinkre idén iskolánk elnyerte a lehetőséget, hogy a Határtalanul program támogatásával a 7. évfolyam tanulói Erdélybe utazhassanak.

2016. október 3-án Csíkszeredára indultunk. Útközben megálltunk Nagyváradon a Szent László-székesegyháznál, ahol a bazilika előtt nagy királyunk lovas szobra áll. Itt találkoztunk nagyszerű idegenvezetőnkkel, Éva nével. A Királyhágón gyönyörű panoráma nyílt a magyarság hazájára. Később Aranyosgerenden, az Árpád-kori református templomban Gudor Péter tiszteletes úr mesélt nekünk a templom, valamint a kissé távolabb fekvő Aranyosszék történetéről. Éjfél körül érkezünk meg a szállásunkra.

Másnap a kiadós alvást és a finom reggelit követően az egyik csíkszeredai magyar iskolába indultunk, ahol bemutatott egymásnak otthon adó településeinket. Focicsapatunk remek mérkőzést játszott a helyiekkel (9:3 arányú győzelmet arattunk). Szurkolás közben barátokká váltunk egykorú diákokkal. Ezután Csíksomlyó felé fordultunk az irányt. A kegytemplomban meghallgattuk a világ legnagyobb Mária-szobrához fűződő mondákat. Útban a Dévai Szent Ferenc Gyermekekotthon felé, megcsodáltuk a Salvator-kápolnát is. Az otthonban szeretettel fogadtak bennünket.

Megismertük a gyerekek napi-rendjét, és egy rövid színdarabot is megnéztünk budapesti színészek előadásában.

Szerdán érdekes kiállításokat tekintettünk meg a Mikó-várban és a Csíki Székely Múzeumban. A csíkszentdomokosi iskolában koszorút helyeztünk el Márton Áron szobránál, majd műsorral emlékeztünk meg a Gyulafehérvári Római Katolikus Egyházmegye püspökéről. Innen indultunk kirándulásunk egyik legszebb úti céljához, a Gyilkostóhoz, megismertük a tó legendáját, s kialakulásának történetét. A Békás-szoroson átsétálva gyönyörködtünk a több száz méter magas sziklafalakban.

Október 6-án a Hidegségbe utaztunk. A gyimesközépleki iskolában az ottani diákokkal közösen tiszteltünk az aradi vértanúk emléke előtt. Ezután

lovas szekerekkel mentünk fel a gyimesi hegyek közé. Egy takaros panzió udvarán megmutatták, hogyan készül a házi kenyér. Amíg a kemencében sült, felmáztunk a Muhospataki tetőre. Gyönyörű kilátás nyílt mindenfelé. Körbe-körbe, ameddig csak a szem ellát, lankás dombok ölelik körül a tájat. A gyalogtúra után jóízűen falatoztunk a házi túróból, sajtból és ordából. A búcsúestet vidám hangulatú közös (gyimesi csángó) néptánc-tanulással koronáztuk meg.

Pénteken hazafelé megálltunk Székelyudvarhelyen és Farkaslakán Tamási Áron sírjánál. Megkoszorúztuk Székelyföld híres szülötteinek szobrait. Parajdon a sóbányában ámulva néztük valamennyien, hogy a föld alatti hatalmas barlangban kápolnát, játszóteret, sőt még

egy kalandpályát is kialakítottak az ide látogatók számára. Kirándulásunk utolsó állomása a bánffyhungyadi, 13. században épült, impozáns református templom volt.

Felejthetetlen élményekkel tértünk haza. Az eltelt öt nap alatt Erdély mesés színeit tájaink barangolva ismerkedhettünk a határon túli magyar településekkel és az ott élő emberekkel. A két 7. osztály tanulói pedig még jobban összekovácsolódtak az út során.

Szeretnénk köszönetet mondani kísérő tanárainknak, amiért megpályázták és megszervezték számunkra ezt a tartalmas tanulmányi kirándulást.

Készítették: Sigmond Sára és Pálfi Máté, a Balatonfüredi Eötvös Loránd Általános Iskola 7. osztályos tanulói

Sudoku-kupa tizedszer

		8			7	5		
			5					
7				6	4			
5		9			2			☺
1		4	3					8
						3		2
				1		8	3	
	9							1
4		6						

Tizedik alkalommal rendezik meg Füreden a Sudoku-kupát. A rendezvénynek a városi könyvtár ad otthont.

A versenyre 3 vagy 5 fős csapattal – amely akár a helyszínen formálódhat – a balatonfüredi könyvtárban lehet nevezni. Egy logikai játékkal ismerkednek meg a résztvevők, melyben összemérik erejüket. A győztes csapat tagjai indulhatnak a kupán. A többieknek újabb próbálkozások engedélyezettek. Mindezt november 26-án, szombaton fél tíztől, legkésőbb tizenhárom óráig rendezzük. A döntőben csapatok versenyezhetnek egyéni indulókkal. Így vagy egyéni, vagy csapatgyőztest hirdetünk, ez utóbbinál több bajnok is lesz.

Magyarországon elsőként rendeztem ilyen vetélkedőt tíz éve az Eötvös iskolában. Akkor *Benyó Krisztián* nyert, most egy hölgy, *Strenner Gabi* a címvédő.

A kupán Howard Garns rejtélyét kell megoldani igény szerint vagy papíron, vagy színes korongokkal táblán. Papíron egyszerre többen nehezen a rejtélyhez, de táblán korongokkal akár tízfős csapat is kísérletezhet a győzelemért. Az nyer, aki elsőre oldja meg hibátlanul a gyakorlatot.

Nem muszáj tehát a bejutást elérő csapattal indulni, újabb csoportok keletkeznek majd. A játék színes, ez a lehetőség is benne van. Mindenkit szeretettel várok.

Sótonyi Sándor

Montenegrói válogatott kapus igazolt Balatonfüredre

Ivanovic Milján

Ristanovic Radivoje

A legutóbbi Eb-n ellenünk is szerepelt montenegrói válogatott kapusa, *Ristanovic Radivoje* 1+1-re írt alá Füredre. A 34 éves, kétméteres, 105 kg súlyú hálőr több ország bajnokságában is megfordult. Az elmúlt szezonban Chambéryben védett. Leigazolta még a BKSE a 21 éves, 195 cm magas, jobbkezes lövő posztján játszó szerb *Ivanovic Miljánt* is, aki az előző szezonban Norvégiában (BODÖ HK) játszott.

Dr. Király István

Érdi Mária újabb sikere

Továbbra is jó formában van *Érdi Mária*. A magyar vitorlázó ezúttal a Double Bay Sailing Club által kiírt felkészülési versenyen győzött a Laser Radial hajóosztályban.

A decemberi világupadöntőre készülő Érdi hetek óta

Ausztráliában készül. Legutóbb Austral Laser Coast Championship versenyen nyert, most pedig újabb diadalt aratott a Sydney-i Operaház előtti vizeken lebonyolított viadalon.

A világ legjobb vitorlázói részvételével a világupadöntőt

december 5–11. között rendezik meg Melbourne-ben, ahova a még ifjúsági korú *Érdi Mária* világranglistás helyezése alapján kvalifikálta magát. A VK-döntőn egyedüli magyarként képviseli a hazai színeket.

MVSZ

Szomszédvári rangadó

Nézőcsúcsot hozott a hétfőgén a BFC–Tihany megyei focirangadó, ha más nem, a nosztalgia miatt, hiszen utoljára 16 évvel ezelőtt játszott bajnoki mérkőzést a két csapat. Jelen pillanatban a BFC veretlenül vezeti a tabellát, az újoncként remekelő tihanyiak pedig hosszú ideje nem találtak legyőzőre. A mérkőzést kissé váratlanul a vendégek kezdték jobban, az első negyedórán több helye-

zet is kidolgoztak, de a hazaiak kapusa, *Szalkai* a helyén volt. A folytatásban magához tért a füredi csapat, a 25. percben *Mátó* egy szép egyéni akció végén megszerezte a vezetést a hazaiaknak. Szünet után újból a felszígtetiek léptek fel kezdeményezőbbben, de a várt egyenlítés elmaradt, és ahogy ilyenkor lenni szokott, a füredi *Miskei* egy ritkán látható felhőfejjel kettőre növelte a hazai előnyt.

Négy perc elteltével újból zörgött a vendégek hálójára, ezúttal is Miskei volt eredményes. A derbi érdemi része ezzel véget ért, a Tihany nem tudott újítani, a BFC elégedett volt az eredménnyel. Összességében megérdemelt hazai siker született a rangadón, a hazaiak erősebb játékkal tartották otthon a három pontot a helyenként jól játszó vendégekkel szemben. BFC–Tihany 3:0.

Ülésezett a Balatonfüredi Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság által kezdeményezett, 2016. október 14-én 10 órakor megtartott tanácskozáson a járás polgármesterei, önkormányzatok, intézmények képviselői, valamint a rendőrség társszerveinek delegáltjai vettek részt.

A Balatonfüredi Járási Hivatalban megtartott rendezvény moderátora, *Szekeres Kornél* címzetes rendőr őrnagy ismertette a tanácskozás napirendi pontjait, majd *Anda György* rendőr ezredes, megyei megbízott rendőrfőkapitány köszöntötte a megjelenteket.

Ezután a 2016. évi turisztikai szezonban a kiemelkedően teljesítő kollégák jutalmazására került sor.

A füredi rendőrkapitányság határvasútképzéssel kapcsolatos toborzási tevékenységről *Fábián Mónika* címzetes rendőr

őrnagy, őr- és járőrszolgálati osztályvezető adott tájékoztatást. Az időskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények módszereit és a microcenzus lebonyolításával kapcsolatos tudnivalókat *Szekeres Kornél* megelőzési kiemelt főelőadó ismertette a megjelentekkel.

Regdon László rendőr ezredes, kapitányságvezető értékelte a balatonfüredi járás közbiztonságát a 2016-os év első kilenc hónapjának adatai és mutatói tükrében, valamint ismertette a kapitányság előtt álló elvégzendő feladatokat.

A rendezvény előljárója *Anda György* rendőr ezredes, megyei megbízott rendőrfőkapitány zárszavában a folyamatos együttműködés, és közös gondolkodás jelentőségét hangsúlyozva köszöntötte meg a jelenlévők aktív részvételét.

A gyerekek biztonságos közlekedéséért

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság munkatársai a helyi Református Általános Iskolában baleset-megelőzési előadást tartottak. Az iskola egészszétnapi rendezvényének keretében október 15-én délelőtt a balatonfüredi rendőrök az alapvető KRESZ-szabályokkal ismertették meg az alsó tagozatos tanulókat.

Az egyenruhások a gyalogos és kerékpáros közlekedés veszélyeiről, illetve a balesetek megelőzésének lehetőségeiről tájékoztatták a kisiskolásokat, figyelemmel a megváltozott időjárási viszonyokra.

Ezután a gyerekek megtekintették a rendőrautót, majd a közlekedésbiztonsággal kapcsolatos kisebb tárgyakat kaptak ajándékba.

A gyalogos balesetek megelőzése érdekében a Balatonfüredi Rendőrkapitányság prevenciós programot tartott a Radnóti Miklós Általános Iskolában 2016. november 8-án reggel.

Az intézménybe érkező diákok tájékoztatást kaptak a legfontosabb közlekedési szabályokról és a veszélyhelyzetekről, illetve azok elkerüléséről, kiküszöböléséről.

Az érdeklődő diákok a hasznos megelőzési tanácsok mellé a láthatóságot elősegítő ajándéktárgyakat kaptak az egyenruhásoktól.

BFN

Balaton Sportprogram

Szabadidő és Konferencia Központ

8230 Balatonfüred, Horváth Mihály u.

Tel.: +36-87-480-196. Fax: +36-87-482-193 e-mail: balatonkonferencia@t-online.hu

honlap: http://www.balatonkozpont.hu/

November 26., szombat, 10.00–17.00
Megajátsszóház

Belépő gyerekeknek egész nap: 1800 Ft
1 órára, 1300 Ft, kíséző: 400 Ft

November 27., vasárnap

Advent fényei – Táncművészeti gála
Gyűjtsek meg együtt advent első gyertyáját!

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

B3 TAKARÉK – Több mint bank

Új pénzügyintézet Balatonfüreden – Bemutatkozik a B3 TAKARÉK Szövetkezet

Ez év októberében új pénzügyintézet nyitotta meg fiókját a Balatonfüred központjában található Kossuth Lajos utcában, számos szolgáltató, a rendelőintézet, a városi piac és más üzletek közelében fekvő frekvenciált helyen.

A B3 TAKARÉK Szövetkezet új, dinamikus feltörekvő pénzügyintézetként múlt év szeptemberében jelent meg a térségben, és azóta több új fiókkal is bővült.

A Balatonfüreden nemrégiben létesült új kirendeltség megnyitása kapcsán merültek fel az alábbi kérdések.

- Kezdjük az elnevezéssel, mit jelent a B3?

- A B3 TAKARÉK Szövetkezet tavaly alakult, 10 takarékszövetkezet egyesüléséből. Az új formáció hatóköre területileg Budapesttől a Bakonyon át a Balatonig terjed, így az elnevezés a működési területet lefedő három tájegység nevének kezdőbetűiből áll. A pénzügyintézet Veszprém megyében, azon belül a balatoni térségben is számos fiókkal áll az ügyfelek rendelkezésére.

- Mitől több a takarékszövetkezet, mint egy bank?

- A B3 TAKARÉK egy olyan új szereplő a pénzügyintézeti piacon, amely egyfelől magában foglalja korábbi 10 takarékszövetkezet hagyományait, közvetlen ügyfélkapcsolati stílusát, másfelől viszont folyamatosan fejlődő innovatív technikai hátterével, versenyképes termékeivel és a takarékszövetkezeti szektor egyik legnagyobb üzemi területével biztosítja az ügyfelek bankolási szokásainak korszerű és személyre szabott kiszolgálását minden korosztály számára. A banki környezethez híven, minden szolgáltatás és termék megtalálható a folyósámla-vezetéstől a hozzá kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokon keresztül a különböző hitellehetőségekig.

- Mi jelent az, hogy egy fiók MFB Pont?

- Az európai uniós vissza nem térítendő támogatások és vegyes finanszírozású pályázatok bonyolítását a Magyar Fejlesztési Bank négy, pályázat útján kiválasztott, fiókhálózattal rendelkező pénzügyintézzel

közösen végzi: a B3 TAKARÉK a 4 konzorciumi tag egyike. Az új balatonfüredi fiók is része az MFB Pont hálózatnak, így a kis- és középvállalkozó ügyfelek a lehető legjobb helyen járnak, ha a jelenleg legkedvezőbb hitelkonstrukciók segítségével fejlesztenék vállalkozásukat.

- A betétbiztonság garantált.

- Nagyon fontos jellemzője a TAKARÉK Szövetkezetnek, hogy a betéteseket kettős garancia védi: az OBA (Országos Betétbiztosítási Alap) mellett a Szövetkezeti Garancia Szövetség is biztonsági hálóként működik a TAKARÉK ügyfeleinél.

- Hol találhatnak további információt az érdeklődők?

- A B3 TAKARÉK Szövetkezet honlapján hozzáférhető minden szükséges információ a termékekről, fiókhálózatról és rendelkezésre álló lehetőségekről. Kirendeltségei pedig személyes tanácsadással, ügyintézással segítik az érdeklődőket, ügyfeleket.

TimExOptika

SZÜLINAPI AKCIÓ
1 évesek lettünk!

30% kedvezmény (keret+lencse) és meglepetés ajándék!
 (Részletekért érdeklődjön üzletünkben)

BALATONFÜRED, ZSIGMOND UTCA 1.
Tel.: 06/70-881-2301
Az AKCIÓ érvényes december 1-től december 10-ig!

FÜRED TV MÁR DIGITÁLISAN IS!

Örömmel tájékoztatjuk Önöket, hogy november 14-étől a Füred Televízió már elérhető a UPC digitális kínálatában is. A helyi televízió műsorát, a mediabox-al rendelkező nézők **az 503-as programhelyen** találják meg.

A mediacard-ot használó előfizetők a 128 Mhz-es frekvencián hangolhatják be a műsort.

Az analóg sugárzás még egy ideig a szokásos csatornán és a megszokott módon történik. A későbbiekben azonban a Füred TV csak digitális előfizetéssel lesz elérhető.

A Füred Tv digitálisan az alábbi településeken érhető el:
 Veszprém, Szentkirályszabadja, Nemesvámos, Hajmáskér, Öskü, Balatonfüred, Csopak, Balatonalmádi, Balatonfűzfő-Gyártelep, Felsőörs, Alsóörs, Lovas, Paloznak.